

گزارش سومین جشنواره پاسخ برتر

دبیرخانه جشنواره پاسخ برتر
خرداد ۱۴۰۴

عنوان کتاب: گزارش سومین جشنواره پاسخ برتر
تهیه کننده: مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات
حوزه های علمیه
سال نشر: ۱۴۰۴
نشانی الکترونیک: <https://jpb.pasokh.org>

فهرست

مقدمه / ۷

جشنواره به روایت آمار و نمودار / ۱۳

معرفی اجمالی منتخبان / ۱۷

پیام مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی رحمته الله / ۲۹

سخنرانی دبیر شورای عالی حوزه های علمیه آیت الله شب زنده دار رحمته الله / ۳۳

تکریم از شخصیت شاخص در عرصه پاسخگویی / ۴۱

معرفی برگزیده بخش ویژه / ۴۵

شخصیت ها و افراد فعال در پاسخگویی به شبهات / ۴۹

منتخبان بخش علمی / ۵۵

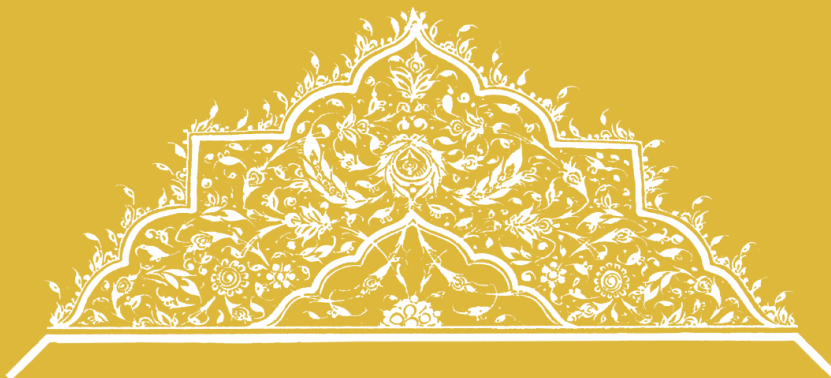
منتخبان بخش ادبی-هنری / ۶۹

منتخبان بخش چند رسانه ای / ۷۹

مراکز برتر پژوهشی / ۸۱

مراکز برتر رسانه ای / ۸۵

گزارش تصویری / ۸۷

مقدمه

استفاده از شیوه پرسشگری و نقد، بخش تفکیک‌ناپذیر علم‌آموزی است چراکه در سایه نقد و پرسش است که ابعاد و زوایای پنهان موضوعات و مسائل روشن می‌شود، بر همین اساس در احادیث دینی به سؤال و پرسشگری توصیه شده و فرموده‌اند علم مخفی است با سؤال کردن آن را بیابید (الْعِلْمُ خَزَائِنُ وَمَفَاتِيحُهُ السُّؤَالُ).

واضح است که هر سؤالی، پاسخ صحیح و متناسب با خود را می‌طلبد و یافتن و ارائه پاسخ صحیح نیز نیازمند بکارگیری افراد متخصص و انجام تحقیقات لازم است. به بیان دیگر، اهمیت و ارزش موضوع سؤال است که ضرورت و لزوم پاسخ آن را مشخص می‌کند و هر چه موضوع مورد سؤال از اهمیت بیشتری برخوردار باشد پاسخ آن نیز نیازمند دقت و اتقان بیشتری است. یکی از موضوعات مهم برای همه انسان‌ها، دین و باورهای دینی است و چیستی و چرایی پذیرش دین و باورها و آموزه‌های دینی همواره سؤالات و شبهات جدی و اساسی، را با خود به همراه داشته است که ضرورت پاسخ به آنها امری واضح و مسلم است.

حوزه‌های علمیه به عنوان نهاد آشنای با دین، رسالت و هدف اصلی خود را استنباط آموزه‌های صحیح دین برای تبلیغ و ترویج این آموزه‌ها و پاسخ به سؤالات و شبهات پیرامون دین به منظور صیانت و دفاع از دین می‌داند.

مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات به عنوان مرکز وابسته به حوزه‌های علمیه بیش از ۲۰ سال است که با هدف پاسخگویی به شبهات راه‌اندازی شده است و جهت تحقق این رسالت، اقدامات مختلف و متعددی را انجام داده است که تولید نزدیک به ۱۰۰ عنوان کتاب، راه‌اندازی ویکی پاسخ، تولید نرم‌افزارهای مختلف، برگزاری

نشست‌های علمی متعدد، نشریات متعدد و... بخشی از فعالیت‌های این مرکز به حساب می‌آید.

جشنواره پاسخ برتر به صورت سالانه و با هدف فراهم سازی گفتمانی فعال در شبهه پژوهی و پاسخگویی به روز، دقیق و مؤثر و همچنین ایجاد زمینه مناسب هم افزایی تجارب و اطلاعات علمی، ایده پردازی، اثر بخشی و فرهنگ گستری رصد و پاسخ به شبهات و پرسش‌های دینی و در نتیجه تکریم از فعالان و پیشگامان این عرصه تأسیس شده است.

این جشنواره به دلیل تنوع توانایی مخاطبان در عرصه پاسخگویی و نیاز تولید پاسخ به شبهات در شکل‌های مختلف، در قالب‌های معرفی آثار برتر پژوهشی، هنری و چندرسانه‌ای برپا می‌شود. تنوع قالب‌ها و محورهای آثار ارائه شده شکل‌گیری کمیته‌های مختلف را ضروری می‌نمود بر همین اساس کمیته‌های متشکل از متخصصان هر رشته (پژوهشی، ادبی - هنری، رسانه‌ای) شکل گرفته و فرایند دریافت، داوری و معرفی آثار برگزیده، بر اساس ضوابط و آیین‌نامه‌های مصوب در کمیته‌های مختلف جشنواره انجام می‌شود.

نظر به اهمیت یا ضرورت برخی فعالیت‌ها، علاوه بر فراخوان فعالیت‌های مرتبط با محورهای جشنواره، بخش ویژه‌ای نیز برای هر دوره جشنواره در نظر گرفته شده است که در جشنواره اول «پاسخگویی به شبهات در فضای مجازی»، در جشنواره دوم «پاسخگویی به شبهات نسل نو» و «رویکرد تهاجمی در مواجهه با شبهات» به عنوان بخش ویژه جشنواره سوم مدنظر بوده و از فعالان در این عرصه تقدیر به عمل آمد.

جشنواره پاسخ برتر که با مساعدت و توجه ویژه مدیر محترم حوزه‌های علمیه حضرت آیت‌الله اعرافی (دامت توفیقاته) و همت و پیگیری مجدانه همه همکاران محترم مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات برگزار گردید، دربردارنده نکات و ظرایف متعدد و متنوعی هم در شیوه اجرا، هم دریافت و داوری و هم انتخاب و معرفی بود که قطعاً تجربه‌ای بسیار گران‌سنگ را برای دبیرخانه جشنواره فراهم آورد تا در گام‌ها و سال‌های آتی از آنها بهره گرفته و بر رونق و دقت این جشنواره بیفزاید.

خداوند منان را به پاس لطف و عنایتش برای برگزاری این جشنواره می‌ستاییم و از درگاه لطف و رحمت بی‌نهایت او، توفیق برگزاری موفق و پرثمر دوره‌های بعد را طلب می‌کنیم.

در این مجال لازم است از همه کسانی که برگزاری سومین جشنواره با بذل عنایت، همراهی و مشارکت آنها تحقق یافته است خصوصاً حضرت آیت‌الله العظمی نوری همدانی (مدظله‌العالی) که پیام ایشان سرلوحه فعالیت این جشنواره بوده، دبیر محترم شورای عالی حوزه‌های علمیه حضرت آیت‌الله شب‌زنده‌دار (دامت توفیقاته) که فرمایشات و رهنمودهای ایشان در مراسم اختتامیه بر غنای علمی جشنواره افزود و مدیر محترم حوزه‌های علمیه حضرت آیت‌الله اعرافی (دامت توفیقاته) که حمایت تام و تمامی نسبت به برگزاری داشته‌اند و مسئولین محترم حوزه‌های علمیه خصوصاً همکاران محترم مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات، همه شرکت‌کنندگان و ارائه‌دهندگان آثار تقدیر و تشکر نماییم.

همچنین از داوران محترم

کارگروه پژوهشی: آقایان رضا عبدی (دبیر کارگروه)، امیر رضا قلی، محمود امیریان، رسول حسن زاده، سید حسین هاشمی نسب، سید ناصر موسوی، علی مجتبی زاده، محمد کاظم حقانی فضل، محمدرضا خاکی قراملکی، مصطفی جمالی، احمد رضا فامیل دردشتی

کارگروه ادبی - هنری

بخش شعر: آقایان سید سلمان علوی (دبیر)، حمیدرضا شکارسری، جواد محمد زمانی، محمد تقی پورمتقی، زکریا اخلاقی
بخش داستان: حجت الاسلام سیداحمد بطحایی (دبیر)، سرکار خانم فاطمه سرکارپور

بخش تجسمی: ابراهیم سلیمانی (دبیر) و حسن محمودی

کارگروه چندرسانه‌ای: آقایان محمد بختیاری (دبیر کارگروه)، مسعود علی آبادی عبداللهی، جواد رحیمی پیکانی، مرتضی حاجیانی و صادق شیرینی تقدیر و تشکر می‌شود.

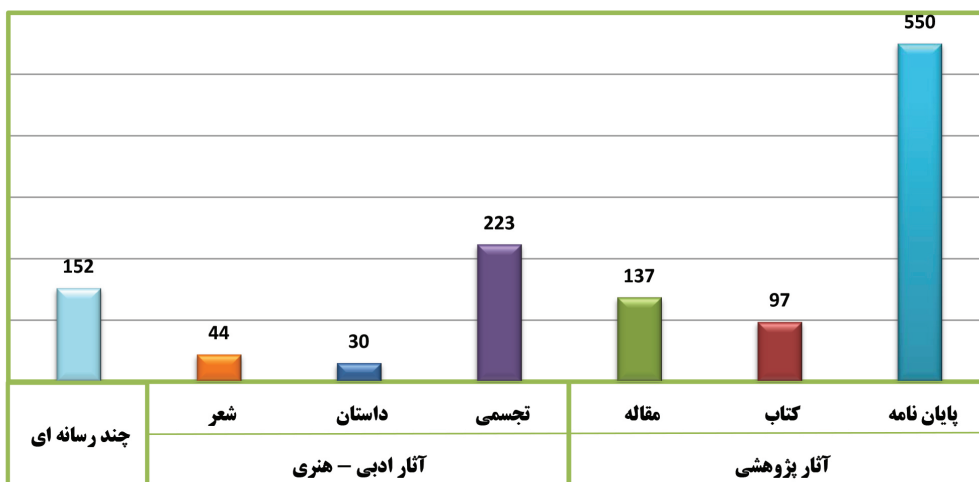
پرواضح است که زحمات و پیگیرهای مستمر دبیر علمی جشنواره حجت الاسلام نصرالله درویشی و مسئول اجرایی جشنواره جناب آقای علی اصغر فروتن برگزاری وزین و قابل تحسین این جشنواره را ممکن و میسر ساخت که تشکر و قدردانی صمیمانه خود را از این بزرگواران ابراز می‌داریم.

مدیر مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات
(حوزه‌های علمیه)
خرداد ۱۴۰۴

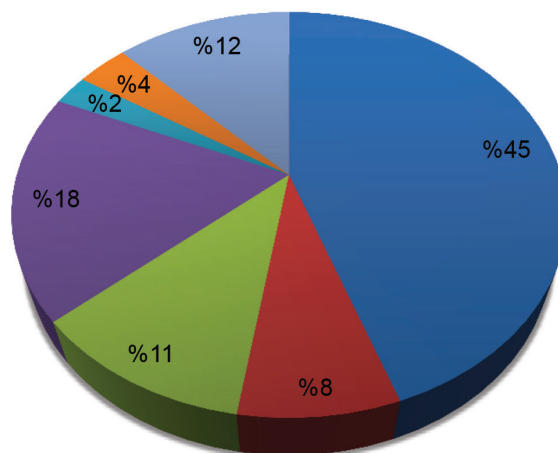
جشنواره به روایت آمار و نمودار

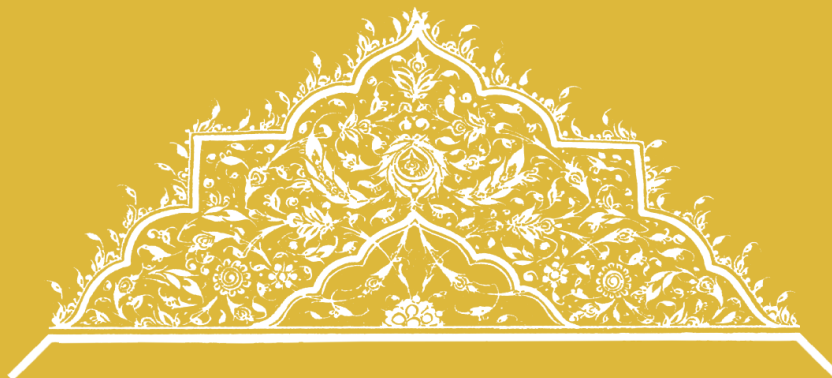

نمودار آماری به تفکیک آثار رسیده به سومین جشنواره پاسخ برتر

- آثار پژوهشی پایان نامه
- آثار پژوهشی کتاب
- آثار پژوهشی مقاله
- آثار ادبی - هنری تجسمی
- آثار ادبی - هنری داستان
- آثار ادبی - هنری شعر
- چند رسانه ای

معرفی اجمالی منتخبان

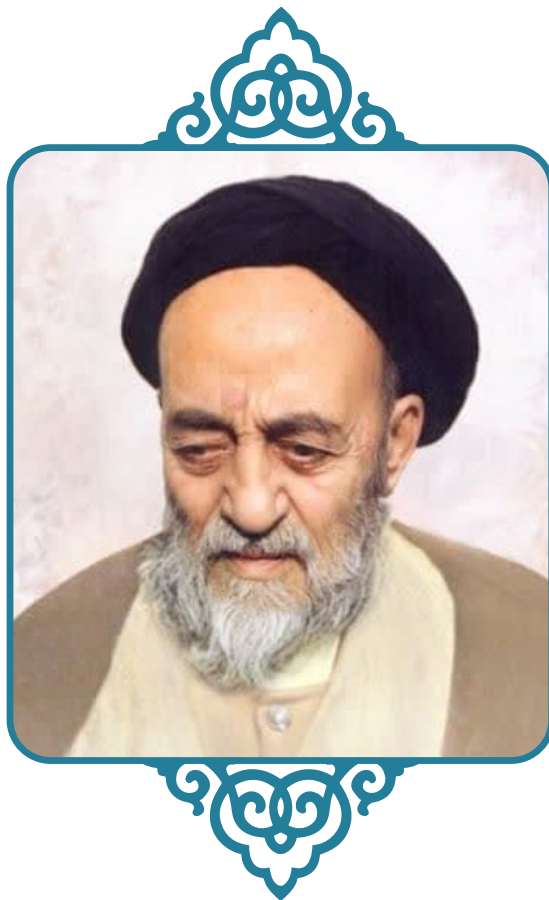
شخصیت شاخص

آیت الله العظمی نوری همدانی

هفتاد سال پیشگامی در پاسخ گویی به شبهات

چهره بخش ویژه

علامه سید محمد حسین طباطبائی^(ه)

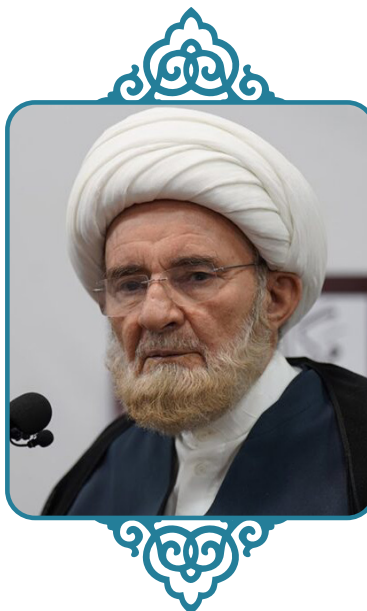
اتخاذ رویکرد تهاجمی در مواجهه با شبهات

چهره‌های فعال

دکتر مهدی گلشنی

نظریه پردازی و مواجهه فعال
با شبهات الحاد معاصر

آیت‌الله علی کورانی (ره)

کنش‌گری موثر در پاسخ به
شبهات بین‌الملل

**حجت الاسلام
سید کاظم روح بخش**

پاسخ گویی فعال
در شبکه های اجتماعی

**حجت الاسلام والمسلمین
جواد محدثی**

پاسخگویی با ادبیات
فاخر و جوان پسند

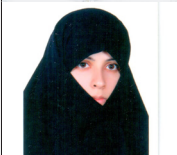
منتخبان پژوهشی

کتاب				
نام	رتبه	نام اثر	تصویر کتاب	تصویر
جواد ایروانی	برگزیده	شبهه پژوهی قرآنی		
جمعی از محققان	شایسته تقدیر	عاشورا و آشوب‌ها		
جواد نظری مقدم	شایسته تقدیر	افسانه استبدادپذیری ایرانیان		
قاسم اخوان نبوی	شایسته تحسین	انسان، میمون نیست		

پایان نامه

	نقد و بررسی نظریه «روح اخلاقی زمانه» داوکینز از منظر قرآن کریم	شایسته تقدیر	حسن عالمی بکتابش
	نقد مبانی سیاسی اجتماعی تولید، انباشت و کاربرد سلاح‌های کشتار جمعی بر مبنای آموزه‌های اسلامی	شایسته تحسین	محمد جواد هاشمی
	تحلیل و بررسی شبهه نسبت الوهیت امام در منابع روایی با تأکید بر شبهات امیر معزی	شایسته تحسین	مرتضی ضمیری

مقاله

	بررسی و نقد فرضیه پیدایش از «هیچ»	شایسته تقدیر	حامد ساجدی
	بررسی انتقادی کیهان‌شناسی هاوکینگ براساس زمان موهومی	شایسته تحسین	خدیجه شاکرین

منتخبان ادبی - هنری

شعر			
نام	رتبه	نام اثر	تصویر
قاسم بای	برگزیده	میهمان	
فاطمه حلیمیان	شایسته تقدیر	آرزو	
سید مجید موسوی	شایسته تقدیر	بی سواد بودی	
میثم داودی	شایسته تحسین	الغوث	

تجسمی			
نام	رتبه	نام اثر	تصویر
موسی‌الرضا حیدری	شایسته تقدیر	۱. شهید جمهور ۲. طلاب جهادگر	
یلداهاشمی نژاد	شایسته تقدیر	کتاب خوانی و تفکر	
علی رجبی	شایسته تحسین	زبان اشک‌ها در قرآن	

منتخبان چند رسانه‌ای

چند رسانه‌ای			
نام	رتبه	نام اثر	تصویر
مصطفی سالاروند	شایسته تقدیر	امروز رژیم صهیونیستی	
محمد رضا کاشی زاده	شایسته تحسین	راهبرد اصلی در قضیه فلسطین	
حسین مرادی	شایسته تحسین	حجاب فقط در ایران اجباریه؟	

مراکز برتر

فعالیت	نام مرکز	تصویر
پژوهشی	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی « پاسخ به شبهات بنیادین در حوزه علوم انسانی اسلامی »	
پژوهشی	مرکز الابحاث الاعتقادیه « احیاء تراث در رد شبهات »	
پژوهشی	مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج) « فعالیت علمی و رسانه‌ای در مواجهه با شبهات وهابیت »	
رسانه‌ای و تبلیغی	شبکه قرآن و معارف سیما « تولید و پخش برنامه‌های پاسخ محور »	
رسانه‌ای و تبلیغی	شبکه مبلغان (شمع) سازمان تبلیغات « ظرفیت‌سازی و تسهیل‌گری رصد میدانی و پاسخ به سوالات و شبهات مردم »	

پیام مرجع عالیقدر حضرت
آیت الله العظمی نوری همدانی رحمته الله
به سومین جشنواره پاسخ برتر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلَى
 سَيِّدِنَا وَ نَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى
 أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ سَيِّمَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي
 الْأَرْضِينَ.

«الْعِلْمُ خَزَائِنُ وَ الْمَفَاتِيحُ السُّؤَالُ (الخصال، جلد۱،
 صفحه ۲۴۵).

یکی از موضوعات مهم که باید در نظر عالمان دین
 باشد این است که برای رشد و تعالی آموخته‌های
 خود و همچنین گسترش اندیشه‌های فاخر، توجه
 به سؤال است. این سؤال هم می‌تواند از جانب
 یک انسان دانش‌پژوه صورت بگیرد هم می‌تواند
 از نظر یک دانش آموخته باشد. بر این اساس
 امروز حوزه‌های علمیه بعنوان یک رکن از جامعه
 علمی کشور علاوه بر رسالت عمومی در جنبه
 دانش و تولید اندیشه، یک رسالت خاص بعنوان
 اصلی‌ترین نهاد آشنایی با مفاهیم دینی دارد و
 آن استنباط دقیق و فهم صحیح از دین و ترویج
 و تبلیغ آن و پاسخ به شبهات دینی می‌باشد تا از
 این رهگذر مدافع ارزش‌های دینی معرفی گردد.
 القاء شبهات از آغاز حرکت عظیم و جهانی حضرت
 پیامبر خاتم «صلی الله علیه و آله و سلم» و دوران ائمه
 معصومین «علیهم السلام» بوده و لذا ائمه بزرگوار ما
 پیوسته عده‌ای از شاگردان خوب خود را مأمور به

کشف و پاسخ شبهات می‌کردند و این موضوع در دوران حکومت بنی عباس با توجه به قدرت فراوانی که داشتند شدت بیشتری به خود گرفت و در دوران غیبت باز شدیدتر و با اشکال متفاوت‌تری ظهور نمود و امروز با پیشرفت علم و حضور در فضای مجازی مضاعف گردید، اینجاست که حوزه‌های علمیه باید خود را مجهز کنند به بیان نورانی امام صادق «علیه السلام»:

«الْعَالِمُ بِرَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَابِسُ» (الکافی، جلد ۱، صفحه ۲۷)

امروز کشف شبهات راحت‌تر شده اما پاسخ آن باید مستدل‌تر و محکم‌تر بیان شود، بسیاری از کتب مرجع و منبع ما ریشه در پاسخ به یک شبهه بوده است اما تا حدود فراوان در مجامع علمی اثرگذار گردیده، در خاطر اینجانب است که در دهه ۳۰ و ۴۰ تصمیم گرفتم درسی درباره پاسخ به شبهات در روزهای پنجشنبه در مسجد فاطمیه «سلام الله علیها» و مسجد امام داشته باشم و عده‌ای از فضلا محترم با مطالعه کتب و روزنامه‌های آن روز شبهات را استخراج می‌کردند و ما پاسخ را با توجه به اینترنت و فضای مجازی کمتر از دقیقه‌ای شبهه‌ای استخراج می‌شود و پاسخ آن بارگذاری می‌گردد. اما موثرترین نوع وسیله پاسخگویی همان تبلیغ چهره به چهره است زیرا عده‌ای شبهاتی دارند اما قدرت و یا امکان بیان ندارند. امروز اگر بحث

تبلیغ جدی گرفته شود با توجه به اینکه بسیاری از مردم در سراسر دنیا تشنه معارف ناب هستند و اگر مطالب حقیقی دین با بیان صحیح و قرآنی مطرح شود فضا متفاوت خواهد شد امیدوارم مسئولان محترم مستحکم‌تر از گذشته ورود پیدا کنند و بحث تبلیغ را تقویت نمایند و هرکس در محدوده کار خود به وظیفه‌اش عمل نماید.

این همایش نیز امر مبارکی است تا انگیزه بیشتری در این مسیر ایجاد گردد. اینجانب از همه عزیزان دست‌اندرکار تشکر و تقدیر می‌کنم و توفیق همگان را از خداوند متعال خواستارم.

حسین نوری همدانی
۲۵ شهریورماه ۱۴۰۳

در دهه ۳۰ و ۴۰ تصمیم گرفتم درسی درباره پاسخ به شبهات در روزهای پنجشنبه در مسجد فاطمیه «سلام الله علیها» و مسجد امام داشته باشم و عده‌ای از فضلا محترم با مطالعه کتب و روزنامه‌های آن روز شبهات را استخراج می‌کردند و ما پاسخ می‌دادیم

موثرترین نوع وسیله پاسخگویی همان تبلیغ چهره به چهره است زیرا عده‌ای شبهاتی دارند اما قدرت و یا امکان بیان ندارند.

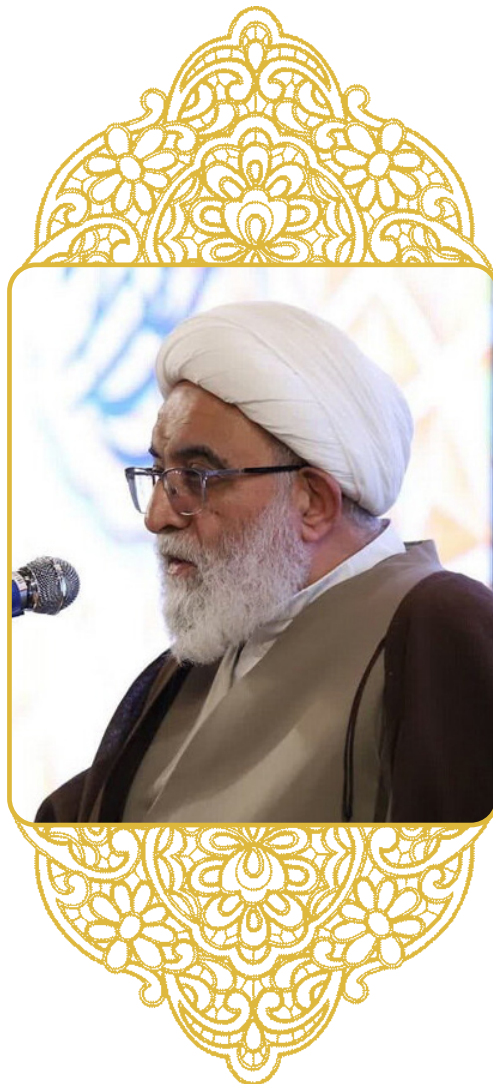
سخنرانی دبیر شورای عالی
حوزه های علمیه
آیت الله شب زنده دار دامت برکاته

بسم الله الرحمن الرحيم بخش اول: تجلیل از شخصیت حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی

در مورد شخصیت حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی (دامت ظلّه العالی)، که به عنوان چهره‌ی شاخص این جشنواره مورد توجه هستند، باید گفت که ایشان در حادثه‌ی نوزدهم دی ۱۳۵۷ نقشی بسیار مهم در تهییج مردم برای انقلاب ایفا کردند. سخنرانی جاودانه‌ی این بزرگوار در آن روز، تأثیری بسیار عمیق و ماندگار داشت. همچنین، مواضع ایشان در طول این ۴۶ سال، همواره در حمایت از انقلاب و نظام اسلامی، قابل تقدیر بوده است.

ایشان با نگارش مقالاتی در مجله‌ی «مکتب اسلام» در باب عظمت حق تعالی و آفرینش آسمان و زمین، آثار ارزشمندی از خود به جای گذاشته‌اند. این مقالات، که بسیار مطالعه‌شده و همه‌جانبه‌نگر بودند، در تحکیم عقاید اسلامی نقش بسزایی ایفا کردند. به یاد دارم در دوران نوجوانی ما، شبهات فراوانی از سوی معاندین درباره‌ی توحید، مبدأ، معاد و امثال آن مطرح می‌شد، و مقالات این مرجع بزرگوار در آن زمان بسیار راهگشا و مؤثر بود. والدین من نیز از جمله کسانی بودند که از این مقالات بهره

می‌بردند و در گفتگوهای خود از آن آثار استفاده می‌کردند. تأثیراتی که آن مقالات بر جای می‌گذاشت، بی‌بدیل بود.

خدای متعال ان شاء الله سایه‌ی این بزرگوار را مستدام بدارد و برکات وجودی ایشان را پیوسته بر جامعه‌ی اسلامی قرار دهد. ان شاء الله.

به یاد دارم در دوران نوجوانی ما، شب‌ها فراوانی از سوی معاندین درباره‌ی توحید، مبدأ، معاد و امثال آن مطرح می‌شد، و مقالات این مرجع بزرگوار در آن زمان بسیار راهگشا و مؤثر بود.

بخش دوم: اهمیت و آمادگی پاسخگویی

در کتاب شریف «احتجاج»، روایات متعددی از مولایمان امام حسن عسکری (سلام الله علیه) نقل شده است که بر اهمیت پاسخگویی و آمادگی در جهت هدایت مردم تأکید دارند. در این جمع شریف، به برخی از این روایات اشاره می‌کنم:

امام حسن عسکری (علیه السلام) از پدران بزرگوارش از رسول الله (صلی الله علیه وآله) نقل می‌فرمایند: «أَشَدُّ مِنْ يَتِّمِ الْيَتِيمِ الَّذِي انْقَطَعَ عَنْ أُمِّهِ وَآبِيهِ، يَتِّمُ يَتِيمٍ انْقَطَعَ عَنْ إِمَامِهِ». یعنی سخت‌تر از یتیمی کودکی که از مادر و پدرش جدا افتاده، یتیمی کسی است که از امامش منقطع شود.

کسی که پدر یا مادر خود را از دست می‌دهد، زندگی‌اش از نظروحی، احساسی و نیاز به پشتوانه، دچار مشکل می‌شود. اما امام (علیه السلام) می‌فرمایند که یتیمی ناشی از انقطاع از امام، به مراتب سخت‌تر است. این انقطاع ممکن است به دلیل غیبت امام، زندانی بودن ایشان یا حوادث روزگار باشد، به گونه‌ای که فرد نتواند به امام خود دسترسی پیدا کند (وَلَا يَقْدِرُ عَلَى الْوُصُولِ إِلَيْهِ) و نتواند وظیفه‌اش را در مواجهه با مسائل شرعی تشخیص دهد (وَلَا يَدْرِي كَيْفَ حُكْمُهُ فِيمَا يُبْتَلَى بِهِ مِنْ شَرَائِعِ دِينِهِ) سپس امام (علیه السلام) می‌فرمایند: «أَلَا فَمَنْ كَانَ مِنْ شِيعَتِنَا عَالِمًا بِعُلُومِنَا، وَ هَذَا الْجَاهِلُ بِشَرِيعَتِنَا الْمُنْقَطِعُ عَنْ مُشَاهَدَتِنَا يَتِيمٌ فِي حِجْرِهِ». یعنی: هر کس از شیعیان ما که عالم به علوم ما باشد، پناهگاه این جاهلی است که از شریعت ما بی‌خبر و از دیدار ما محروم است.

امام (علیه السلام) می‌فرمایند که یتیمی ناشی از انقطاع از امام، به مراتب سخت‌تر است. این انقطاع ممکن است به دلیل غیبت امام، زندانی بودن ایشان یا حوادث روزگار باشد، به گونه‌ای که فرد نتواند به امام خود دسترسی پیدا کند.

و در ادامه می‌فرمایند: «أَلَا فَمَنْ هَدَاهُ وَ أَرَشَدَهُ وَ عَلَّمَهُ شَرِيعَتَنَا كَانَ مَعَنَا فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى». یعنی: هر کس که چنین فردی را هدایت کند، راهنمایی نماید و شریعت ما را به او بیاموزد، در جایگاه رفیع بهشت با ما خواهد بود.

امروز که امام و مقتدای ما، حضرت بقیه‌الله‌الاعظم (ارواحنا فداه)، در غیبت به سر می‌برند و مردم از دسترسی مستقیم به ایشان محروم‌اند، مرجعیت علما و حوزه‌های علمیه است که پناهگاه مردم می‌شود. شما عزیزان حوزه‌های علمیه، آماده‌اید تا شبهات را بشنوید و با پاسخ‌های مستند، صحیح و متقن، ملجأ و پناهگاه مردم باشید. ان شاء الله با تلاش‌های شما، راه هدایت هموار شده و جامعه اسلامی از گمراهی‌ها مصون بماند.

بخش سوم: توجه به چند مطلب مهم

مطلب اول این است که اسلام، به عنوان دینی جامع و کامل، ذاتاً دارای ابعاد فراوانی است که تمام نیازهای حیات انسان را در بر می‌گیرد؛ چه در این دنیا و چه در نشئات بعدی. اسلام ادعا می‌کند که در تمام زمینه‌های زندگی، از امور شخصی و اجتماعی گرفته تا مسائل سیاسی و حکومتی، پاسخگوی نیازهای بشر است. این ادعای بزرگی است که اسلام

و علما در حوزه‌های علمیه مطرح می‌کنند. بر این اساس، بر ما لازم است که در تمام رشته‌های مرتبط با نیازهای بشری، عالم و دانشمند داشته باشیم؛ افرادی که از مقاصد الهی آگاه باشند.

این مسئله از دیرباز، از زمان ائمه‌ی هدی (علیهم‌السلام)، مورد توجه بوده است. به عنوان مثال، در کتاب «رجال کشی»، احوالات شاگردان امام صادق (علیه‌السلام) مانند هشام بن حکم و دیگران نقل شده است که نشان می‌دهد در حوزه‌ی علمی آن حضرت، افراد متخصص در رشته‌های مختلف پرورش یافته بودند. این شاگردان نه تنها در فقه، بلکه در ادبیات، کلام و دیگر علوم نیز تبحر داشتند.

روایتی از امام صادق (علیه‌السلام) نقل شده که فردی از شام نزد ایشان آمد و گفت: شنیده‌ام شما پاسخگوی هر سوالی در هر علمی هستید. امام (علیه‌السلام) با روی باز از او استقبال کردند و به شاگردان خود ارجاع دادند. ابتدا در ادبیات، شاگردی که حضرت به او ارجاع دادند، چنان تسلطی داشت که آن فرد شگفت‌زده شد. سپس در فقه، زراره

اسلام ادعا می‌کند که در تمام زمینه‌های زندگی، از امور شخصی و اجتماعی گرفته تا مسائل سیاسی و حکومتی، پاسخگوی نیازهای بشر است.

پاسخگو بود و در کلام، هشام بن حکم. این نشان می‌دهد که حوزه‌ی علمی امام صادق (علیه السلام) در تمام رشته‌ها، شاگردان متبحر و ماهر پرورش داده بود.

بنابراین، حوزه‌های علمیه امروز نیز باید به این الگو تأسی کنند و در تمام زمینه‌هایی که بشر به آن نیاز دارد، عالم و متخصص تربیت نمایند. حوزه‌ی مبارکه‌ی علمیه‌ی قم نیز این وظیفه‌ی خطیر را بر عهده دارد.

گرچه عنوان این محفل «پاسخ به شبهات» است، اما دایره‌ی آن را نباید محدود به شبهات کرد. بسیاری از سوالات، نه از روی شبهه، بلکه برای افزایش معرفت مطرح می‌شوند. کتاب «علل الشرایع» نمونه‌ی بارزی از این نوع سوالات است که در آن، فلسفه‌ی احکام و علت‌های شرعی بیان شده است. اینگونه سوالات نه تنها شبهه‌برانگیز نیستند، بلکه باعث افزایش معرفت و درک عظمت شریعت اسلام می‌شوند.

با پیشرفت علم، هر روز بیشتر به عمق و دقت احکام اسلام پی می‌بریم. این احکام، که از سوی فردی امی و در محیطی فاقد پیشرفت‌های علمی بیان شده‌اند، امروز با کشفیات علمی تأیید می‌شوند. این موضوع، خود دلیلی محکم بر حقانیت اسلام

و ارتباط پیامبر (صلی الله علیه و آله) با مبدأ اعلی است. این حقایق عمیق و حکمت‌های شگفت‌انگیز، تنها از طریق وحی قابل دستیابی هستند و نشان‌دهنده‌ی عظمت اسلام و شریعت مقدسه‌ی آن می‌باشند.

مطلب دوم: پاسخ مطلوب چیست؟ پاسخ مطلوب به شبهات و سوالات، تنها مجاب کردن طرف مقابل و ساکت کردن او نیست. با مراجعه به روایات اهل بیت (علیهم السلام)، به ویژه روایاتی که در حوزه‌ی علمی امام صادق (علیه السلام) نقل شده است، روشن می‌شود که پاسخ مطلوب چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد.

در یکی از مناظراتی که در محضر امام صادق (علیه السلام) انجام شد و در منابعی مانند «کافی» و «احتجاج» نقل شده است، فردی با سوالاتی به خدمت امام (علیه السلام) آمد. حضرت در همان مجلس، او را به شاگردان خود ارجاع دادند. این شاگردان، از جمله هشام بن حکم، که جوانی کم‌سن و سال بود، با تسلط کامل به سوالات پاسخ دادند.

با پیشرفت علم، هر روز بیشتر به عمق و دقت احکام اسلام پی می‌بریم. این احکام، که از سوی فردی امی و در محیطی فاقد پیشرفت‌های علمی بیان شده‌اند، امروز با کشفیات علمی تأیید می‌شوند. این موضوع، خود دلیلی محکم بر حقانیت اسلام و ارتباط پیامبر (صلی الله علیه و آله) با مبدأ اعلی است.

در پایان، آن فرد به امام (علیه السلام) عرض کرد: «گویی می‌خواستید به من نشان دهید چه دانشمندانی تربیت کرده‌اید.» امام (علیه السلام) فرمودند: «بله، می‌خواستم بدانی ما چه کسانی را پرورش داده‌ایم.» سپس حضرت به ارزیابی پاسخ‌دهندگان پرداختند و نقاط ضعف هریک را بیان کردند.

امام (علیه السلام) به حمران فرمودند: «تَجْرِي الْكَلَامَ عَلَى الْأَثَرِ فَتُصِيبُ» یعنی: تو در پاسخ‌هایت به روایات و آثار اهل بیت (علیهم السلام) استناد می‌کنی و حق را بیان می‌کنی. این نشان می‌دهد که پاسخ مطلوب باید از منابع صحیح، مانند کتاب و سنت، استخراج شود. به هشام بن سالم فرمودند: «تُرِيدُ الْأَثَرَ وَلَا تَعْرِفُهُ» یعنی: تو می‌خواهی از روایات استفاده کنی، اما به درستی آن‌ها را نمی‌شناسی. این تأکید بر لزوم آگاهی عمیق و دقیق از منابع دینی است. به احول فرمودند: «قِيَاسٌ زَوَّاعٌ، تَكْسِيرٌ بَاطِلٌ بِبَاطِلٍ» یعنی: تو در پاسخ‌هایت از قیاس‌های نادرست استفاده می‌کنی و باطل را با باطل پاسخ می‌دهی. این نشان می‌دهد که پاسخ مطلوب نباید مبتنی بر مغالطه یا روش‌های نادرست باشد.

به قیس بن ماصر فرمودند: «تَتَكَلَّمُ وَأَقْرَبُ مَا تَكُونُ مِنَ الْخَبَرِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (ص) أَبْعَدُ مَا تَكُونُ مِنْهُ» یعنی: تو در پاسخ‌هایت حق

و باطل را مخلوط می‌کنی و از سخنان پیامبر (ص) دور می‌شوی. این تأکید بر لزوم پرهیز از آمیختن حق و باطل است.

اما درباره‌ی هشام بن حکم، امام (علیه السلام) فرمودند: «يَا هِشَامُ، لَا تُكَادُ تَقَعُّ، تَلْوِي رِجْلَيْكَ إِذَا هَمَمْتَ بِالْأَرْضِ طَرْتُ» یعنی: تو آن‌چنان ماهر و چیره‌دستی که مانند کبوتری که به زمین نزدیک می‌شود و سپس پرواز می‌کند، در بحث‌ها از هرگونه ضعف و اشتباه دوری می‌کنی.

سپس فرمودند: «مِثْلُكَ فَلْيُكَلِّمِ النَّاسَ»، یعنی کسانی مانند تو باید با مردم سخن بگویند و پاسخ‌گو باشند.

نتیجه:

پاسخ مطلوب، پاسخی است که نه تنها طرف مقابل را مجاب کند، بلکه صحیح، مستدل و مبتنی بر منابع معتبر باشد. پاسخ‌ها باید روشن، ساده و موافق با فطرت باشند. قرآن کریم نیز با طرح سوالات ساده و روشن، ذهن انسان را به تفکر و یافتن پاسخ هدایت می‌کند.

پاسخ مطلوب، پاسخی است که نه تنها طرف مقابل را مجاب کند، بلکه صحیح، مستدل و مبتنی بر منابع معتبر باشد. پاسخ‌ها باید روشن، ساده و موافق با فطرت باشند.

دو گونه پاسخ:

۱. پاسخ تفصیلی که شامل استدلال‌های دقیق و بررسی جزئیات است.

۲. پاسخ اجمالی: که مبتنی بر یک دلیل واحد و محکم است. برای مثال، اگر کسی پرسد چرا باید حجاب را رعایت کرد، پاسخ اجمالی این است: «چون خداوند دستور داده است.» این پاسخ، مبتنی بر ایمان به حکمت و علم الهی است.

تأثیر حالات پاسخ‌دهنده:

حالات و شخصیت پاسخ‌دهنده نیز در تأثیرگذاری پاسخ بسیار مهم است. وارستگی، دلسوزی و زهد پاسخ‌دهنده باعث می‌شود پاسخ‌ها به دل بنشینند و مورد اعتماد قرار گیرند.

حالات و شخصیت پاسخ‌دهنده نیز در تأثیرگذاری پاسخ بسیار مهم است. وارستگی، دلسوزی و زهد پاسخ‌دهنده باعث می‌شود پاسخ‌ها به دل بنشینند و مورد اعتماد قرار گیرند.

جمع‌بندی:

حوزه‌های علمیه باید در پاسخ‌گویی به شبهات، از روش‌های صحیح و مبتنی بر منابع دینی استفاده کنند. پاسخ‌ها باید روشن، ساده و دور از مغالطه باشند. همچنین، وارستگی و دلسوزی پاسخ‌دهندگان در تأثیرگذاری پاسخ‌ها نقش بسزایی دارد.

خدای متعال به همه‌ی ما توفیق خدمت خالصانه به اسلام و پاسخ‌گویی به نیازهای جوامع انسانی را عطا فرماید. ان شاء الله این انقلاب با رهبری عظیم الشان به اهداف بلند خود نائل شود و پرچم آن به دست مبارک حضرت بقیه الله الاعظم (ارواحنا فداه) سپرده گردد.

تکریم از شخصیت شاخص در عرصه پاسخگویی

بسم الله الرحمن الرحيم

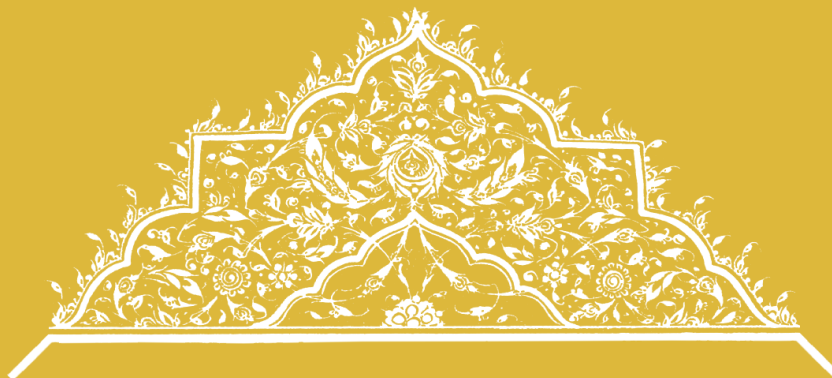
يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

حمد و سپاس فراوان به درگاه خداوند منان که ما را از نعمت‌های بی‌شمار خود بهره‌مند و برخوردار ساخت و سلام و صلوات بر پیامبر بزرگ اسلام و ائمه راستین به‌ویژه آخرین ذخیره الهی حضرت ولیعصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

تبیین و گسترش معارف دین اسلام و مقابله با شبهه‌افکنی و چهل‌پراکنی از ویژگی‌های بارز علمای دین و مراجع عظام تقلید بوده و خداوند را به پاس بهره‌مندی از چنین نعمت بزرگی شاکر و سپاسگزاریم. اینک و هم‌زمان با برگزاری سومین جشنواره پاسخ‌برتر مدیریت حوزه‌های علمیه افتخار دارد تا مراتب تکریم و تقدیر خود را از خدمات وافر و فاخر «حضرت آیت‌الله العظمی حاج شیخ حسین نوری همدانی دامت برکاته» در ساحات گوناگون علمی، فرهنگی، اخلاقی، سیاسی به‌ویژه هفتاد سال پیشگامی معظم له در مواجهه و پاسخ به شبهات دینی که همچون نوری در تاریکی باعث روشنایی و هدایت قلوب شیعیان است، ابراز نماید. فقیه فخریه که خود محضر اساطین و بزرگانی را در سال‌های متمادی درک کرده و استضائه نمود و شاگردان و عالمان بسیاری به برکت وجود ایشان، مراتب و مدارج علمی را پیموده و اینک از مبلغان و مروجان و پاسبانان دین مبین اسلام به‌شمار می‌آیند.

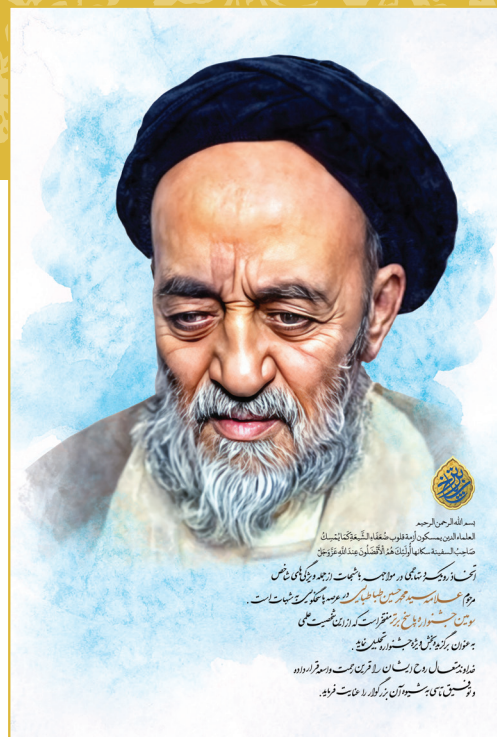
عالم زمان‌شناسی که نیازهای فرهنگی و تربیتی جامعه را شناخت و با راه‌اندازی و برگزاری درس پاسخ‌گویی به شبهات در آغاز دهه ۴۰ شمسی، از پیشگامان مقابله و محاجه با شبهه‌افکنان و تردیدگستران دوران معاصر بوده و همواره رفع و دفع شبهه خصوصاً از ذهن و اندیشه نسل جوان در عرصه‌های مختلف را مدنظر داشته‌اند. مرجع مجاهدی که تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های اسلام بر محوریت حکومت اسلامی و تحت لوای ولایت فقیه را همواره نصب العین خود داشته و شکل‌گیری قیام انقلاب ساز دی ۵۷ با نقش آفرینی اثربخش ایشان رقم خورد.

امید آنکه عنایت افزون‌تر حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را به حوزه‌های علمیه با تأسی اساتید، افاضل و طلاب به آن آیت علم و اخلاق و عمل به علوم آل الله (علیهم السلام)، شاهد باشیم.

معرفی برگزیده بخش ویژه

مرحوم علامه

سید محمد حسین طباطبایی (ه)

ایجاد پایگاه فکری مستحکم و تهاجمی در برابر شبهه

مرحوم علامه سید محمد حسین طباطبایی یکی از پدیده‌های کم‌نظیر حوزه‌های علمیه در طول تاریخ است. او دارای خصوصیتی است که در زمره فضایل ممتاز انسانی قرار می‌گیرد. علم، پرهیزکاری، مَلَکات اخلاقی، ذوق و هنر، صفا و رفاقت از جمله ویژگی‌های بارز اوست. این خصوصیات نشان‌دهنده شخصیت بزرگ و انسانی او هستند.

علامه طباطبایی در تنوع گسترده‌ی دانشی خود بارز است. در طول تاریخ علما، کمتر کسی را همچون او با این تنوع علمی می‌توان یافت. او فقیه، اصولی، فیلسوف، عارف، عالم به ریاضیات و هیئت، و سرآمد در تفسیر و علوم قرآنی بود. حتی در شعر و ادب هم دستی توانمند داشت و در علم انساب نیز فعال بود. به‌طور کلی، تنوع علمی علامه، جنبه‌ای خاص از شخصیت علمی او را نمایان می‌سازد. او در هر عرصه‌ای که وارد شد، توانست با مهارت و دانش خود، تجلی‌گاه فضایل انسانی و علمی باشد.

جنبه‌ی دیگری از شخصیت علامه طباطبایی، عمق علمی و فکری اوست. وی در اصول فقه صاحب‌نظر و تاثیرگذار است، که بارزترین مثال آن حاشیه‌ی ایشان بر کتاب «کفایه» می‌باشد. در فلسفه نیز، علامه نوآورانه عمل کرده و دستگاه فلسفی تازه‌ای بر مبنای اصول فلسفه و روش رئالیسم ارائه داده است. کتاب‌های «بدایه» و «نهایه» او گویای این

عمق تعهد او به معارف توحیدی و مفاهیم عالی است. ایشان فقط به زایش فکری بسنده نکرد، بلکه این حقایق را در وجود و قلب خود متحقق ساخت و به آنچه می‌دانست، عمل کرد. به نوعی، می‌توان او را مصداق آیه‌ای دانست که می‌گوید: «إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ».

اخلاق و ویژگی‌های انسانی او مانند تواضع و حلم، ناشی از تحقق این معارف عالی در وجودش بود. علامه طباطبایی خود را به مراتب عالی انسانی و معرفتی رساند و در عین نزدیک بودن به مردم، ارتباط عمیقی با خدا داشت. برخورد نرم و بردبار او حتی با کسانی که با ایشان محاجه می‌کردند، نشان‌دهنده‌ی حلیم بودن و گذشت او بود.

یکی از ویژگی‌های بارز و چشمگیر مرحوم علامه طباطبایی که جلب توجه می‌کند، جهاد فکری او در برابر تهاجم اندیشه‌های وارداتی و بیگانه بوده است.

علامه طباطبایی خود را به مراتب عالی انسانی و معرفتی رساند و در عین نزدیک بودن به مردم، ارتباط عمیقی با خدا داشت.

ادعاست. در تفسیر، «المیزان» او به حق شگفتی‌ساز بوده و از نظر کثرت، تنوع و عمق مطالب، یکی از آثار برجسته در تاریخ تفسیر محسوب می‌شود. این ابعاد، نمایانگر عمق علمی و فکری این شخصیت بزرگ است. یکی از ویژگی‌های بارز و چشمگیر مرحوم علامه طباطبایی که جلب توجه می‌کند، جهاد فکری او در برابر تهاجم اندیشه‌های وارداتی و بیگانه بوده است. در زمانی که افکار مارکسیستی و الحادی به شدت گسترش می‌یافتند و دائماً در حال شبهه‌آفرینی بوده و شبهات زیادی در فضای فکری جامعه مطرح می‌شد، علامه طباطبایی با ایجاد یک پایگاه فکری مستحکم و تهاجمی، توانست به خوبی با این چالش‌ها مقابله کند. ایشان با استفاده از اصول فلسفه و تفسیر، موضعی فعال ایجاد کرد که نمونه‌اش در کتاب «المیزان» مشهود است. این اثر سرشار از معارف سیاسی و اجتماعی است که نه تنها به ظرفیت‌های معرفتی پرداخته، بلکه مسائل روز را نیز در بر می‌گیرد و الهام‌بخش ایجاد پایگاه‌های فکری پرکننده‌ی خلأها در دنیای امروز است.

خصوصیت بارز دیگر در مورد مرحوم علامه طباطبایی،

شخصیت‌ها و افراد فعال در پاسخگویی به شبهات

آیت‌الله علی کورانی^(ه)

کنش‌گری موثر در پاسخ به شبهات بین‌الملل

علی کورانی عاملی (۱۳۶۳-۱۴۴۵ قمری)، قرآن‌پژوه، متخصص مباحث مهدویت، متکلم شیعه، پژوهشگر معارف و سیره اهل بیت (علیهم‌السلام)، و نقاد فرقه وهابیت، از چهره‌های برجسته علمی و فرهنگی جهان اسلام بود. او پس از انقلاب اسلامی ایران به ایران آمد و به پژوهش در حوزه‌های مختلفی از جمله احادیث مربوط به امام مهدی (عج)، تاریخ تدوین قرآن، تفسیر واژه‌های قرآن، سیره نبوی، تاریخ امامان شیعه و نقد اندیشه‌های وهابیت پرداخت. کورانی با حمایت مراجع بزرگی مانند سید محمدرضا گلپایگانی و سید علی سیستانی، مراکز تحقیقاتی مانند «المعجم الفقهی» و «المصطفی للدراسات الدینیة» را تأسیس کرد. این مراکز به تولید نرم‌افزارهای اسلامی و پژوهش‌های دینی مشغول‌اند و از جمله دستاوردهای آن‌ها، نرم‌افزار کتابخانه الکترونیک اهل بیت است.

کورانی همچنین با حمایت آیت‌الله سیستانی، سایت کتابخانه اهل بیت (علیهم‌السلام) را راه‌اندازی کرد که در آن حدود هفت هزار کتاب شیعه و سنی به صورت رایگان در دسترس عموم قرار

گرفته است. او از سال ۱۹۹۸ به مناظرات اینترنتی با عالمان مذاهب دیگر، به ویژه وهابیان، پرداخت و برنامه‌های پرسش و پاسخ در تلویزیون‌های عربی زبان ارائه کرد.

کتاب «عصر ظهور» از مهم‌ترین آثار کورانی است که در آن به بررسی احادیث مربوط به امام مهدی (عج) و نشانه‌های ظهور پرداخته است. او انقلاب اسلامی ایران را یکی از حرکت‌های زمینه‌ساز ظهور می‌داندست و معتقد بود که قیام‌های مردمی در مشرق زمین، به ویژه ایران، آغازگر فرآیند ظهور خواهند بود. کورانی در این کتاب به نقد فیلم «نوسترادموس» پرداخت و آن را تبلیغاتی علیه اعتقادات شیعیان درباره امام مهدی (عج) دانست. او معتقد بود که این فیلم با هدف ایجاد وحدت بین اروپا و آمریکا علیه مسلمانان ساخته شده است.

کورانی همواره به خطر صهیونیسم و نقش آن در تضعیف جهان اسلام توجه داشت و با گروه‌های مقاومت در لبنان و فلسطین ارتباط نزدیکی برقرار کرد. او در کتاب‌های خود به نقد نظریه‌های علمی مانند نظریه تکامل نیز پرداخت و آن را با قوانین فیزیک، مانند قانون دوم ترمودینامیک، در تناقض دانست.

از جمله دیگر آثار مهم کورانی می‌توان به «الانتصار» (در ۹ جلد)، «المعجم الموضوعی لأحادیث الإمام المهدی»، «تدوین القرآن»، «الوهابیة و التوحید»، و «جواهر التاریخ» اشاره کرد. او در این کتاب‌ها به بررسی تاریخ اسلام، سیره اهل بیت (ع)، و نقد فرقه‌های انحرافی پرداخت. کورانی همچنین در مناظرات علمی و پاسخ به شبهات عقیدتی فعال بود و در رسانه‌های مختلف از جمله رادیو و تلویزیون جمهوری اسلامی ایران مشارکت داشت. او با تألیف ده‌ها کتاب و مقاله و فعالیت‌های گسترده علمی و فرهنگی، میراثی ارزشمند در حوزه‌های قرآن‌پژوهی، مهدویت، و نقد اندیشه‌های انحرافی از خود به جای گذاشت.

دکتر مهدی گلشنی، متولد بهمن ۱۳۱۷ در اصفهان، تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در مدارس فرهنگ و دبیرستان ادب اصفهان گذراند و همزمان به یادگیری دروس حوزوی و علوم ادبی پرداخت. پس از اخذ دیپلم ریاضی، در رشته فیزیک دانشگاه تهران تحصیل کرد و در سال ۱۳۳۹ با رتبه اول لیسانس گرفت. سپس برای ادامه تحصیل به دانشگاه برکلی در ایالات متحده رفت و دکترای فیزیک خود را دریافت کرد.

در سال ۱۳۴۹ به ایران بازگشت و به عنوان استادیار فیزیک در دانشگاه صنعتی شریف مشغول به کار شد. وی در سال ۱۳۶۴ به رتبه استادی ارتقا یافت و در سال ۱۳۶۹ به عنوان عضو پیوسته فرهنگستان علوم ایران انتخاب شد. دکتر گلشنی خدمات علمی و فرهنگی متعددی از جمله پایه‌گذاری گروه فلسفه علم در دانشگاه شریف، راه‌اندازی اولین دوره دکترای فیزیک در ایران، و تأسیس مراکز تحقیقاتی مختلف را انجام داد. او عضو چندین انجمن علمی بین‌المللی از جمله انجمن بین‌المللی علم و دین و انجمن فیزیک ایران بود و جوایز متعددی مانند جایزه تمپلتون، جایزه کتاب سال ایران، و نشان درجه یک دانش دریافت کرد. دکتر گلشنی به عنوان چهره ماندگار فیزیک در سال ۱۳۸۱ و برنده جایزه علامه طباطبائی در سال ۱۳۹۱ شناخته شد.

دکتر مهدی گلشنی

نظریه پردازی و مواجهه فعال با شبهات الحاد معاصر

حجت الاسلام والمسلمین جواد محدثی

پاسخگویی با ادبیات فاخر و جوان پسند

جواد محدثی، نویسنده و پژوهشگر، در سال ۱۳۳۱ شمسی در سراب، استان آذربایجان شرقی، متولد شد. پدرش روحانی بود و با هجرت خانواده به قم، جواد دوران کودکی و نوجوانی خود را در این شهر سپری کرد. پس از اتمام دوره متوسطه، در سال ۱۳۴۴ وارد حوزه علمیه قم شد و در مدرسه علمیه حقانی، به تحصیل علوم دینی پرداخت. وی از محضر اساتید برجسته‌ای همچون شهید قدوسی، محمد مفتح، وحید خراسانی، حسن حسن‌زاده آملی و دیگران بهره‌برد.

پیش از انقلاب اسلامی، محدثی به دلیل فعالیت‌های سیاسی و سخنرانی‌های انقلابی، دو بار توسط ساواک دستگیر و زندانی شد؛ یک بار در سال ۱۳۵۴ به مدت دو هفته و بار دیگر در سال ۱۳۵۶ به مدت نه ماه. پس از پیروزی انقلاب، او علاوه بر فعالیت‌های علمی، در عرصه‌های فرهنگی و تبلیغی نیز حضور فعالی داشت. وی با نهادهایی مانند صدا و سیما، سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقرالعلوم (ع) و سپاه پاسداران همکاری کرد. همچنین در زمینه مطبوعات دینی و مجلات انقلابی، مقالات متعددی در موضوعات اخلاقی، قرآنی و تربیتی به رشته تحریر درآورد.

ایشان نویسنده‌ای پرکار که بیش از ۲۰۰ کتاب و ۳۰۰۰ مقاله از خود به جای گذاشت. آثار او عمدتاً در حوزه معارف اهل بیت (ع)، اخلاق، فرهنگ اسلامی و تاریخ اسلام است. برخی از مهم‌ترین کتاب‌های وی عبارتند از: فرهنگ غدیر، فرهنگ عاشورا، اخلاق معاشرت، حکمت‌های نبوی راه زندگی، ایشان با تالیفات گسترده و فعالیت‌های فرهنگی خود، نقش موثری در ترویج معارف اسلامی و فرهنگ اهل بیت (علیهم السلام) ایفا کرد.

سید کاظم روح‌بخش با استفاده از تکنیک‌های نوین تبلیغی و بهره‌گیری از فضای مجازی، توانسته است پیام‌های دینی را به شکلی جذاب و مؤثر به مخاطبان جوان منتقل کند و به عنوان یکی از روحانیون پیشرو در این زمینه شناخته شود.

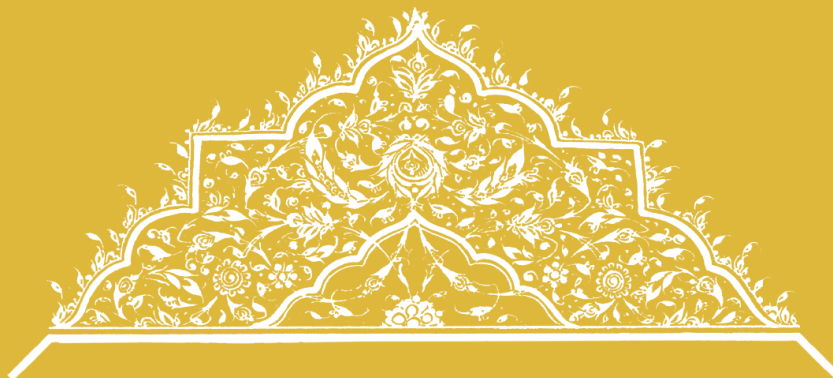
حجت الاسلام روح‌بخش به عنوان یکی از روحانیون پاسخگو به شبهات روز دینی با رویکردی جذاب و شیوا برای جامعه امروزی می‌باشد و نمود فعالیت ایشان در فضای مجازی است به طوری که صفحات مجازی ایشان پر مخاطب و پر بازدید هستند. او در شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام و ایتا فعالیت دارد و پیج‌های او یکی از پیج‌های پرطرفدار دینی و تبلیغی است. سید کاظم روح‌بخش همچنین در برنامه‌های تلویزیونی مختلفی حضور داشته و به عنوان مجری و سخنران فعالیت کرده است.

سید کاظم روح‌بخش در مصاحبه‌های خود اشاره کرده که از اوایل دوران طلبگی به این فکر بوده که چرا طلاب و فضلا در برنامه‌های صدا و سیما به صورت خشک و ساده صحبت می‌کنند، در حالی که مخاطبان جوان به فضای پرتحرک و صریح‌تری نیاز دارند. او با استفاده از فضای مجازی، توانسته است ایده‌های خود را پیاده کند و با تولید کلیپ‌های متنوع و خلاقانه، مخاطبان زیادی را جذب کند.

حجت الاسلام سید کاظم
روح‌بخش

پاسخ‌گویی فعال در
شبکه‌های اجتماعی

منتخبان بخش علمی

کتاب

کتاب حاضر دومین مجلد از مجموعه «شبهه پژوهی قرآنی» است که در آن با بهره‌گیری از معارف اصیل اسلامی و میراث عالمان پیشین، شماری از شبهات پرتکرار پاسخ داده شده‌اند؛ شبهاتی که بخشی از آن‌ها به سبب عمق معارف قرآن و سبک خاص ارائه این معارف که توأم با ایجاز و تشبیه و استعاره و دیگر شگردها و آرایه‌های ادبی است ایجاد شده است و بخشی نیز ناشی از برداشت‌های انحرافی و غیرعالمانه از آیات و نیز دوری از مکتب اهل بیت در تفسیر کلام وحی می‌باشد.

موضوع این مجلد، پرسش‌ها و شبهات پیرامون شخصیت‌ها و افراد در قرآن است؛ آیاتی دشوار فهم یا سؤال برانگیز درباره پیامبران، خانواده و همسران آنان، و اسامی خاص ذکر شده در قرآن؛ در این نوشتار تلاش شده است مجموعه نسبتاً جامعی از مهمترین شبهات و پرسش‌های چالش برانگیز پیرامون پیامبران الهی و نیز افرادی که نام آنان در قرآن برده شده است گردآوری و پاسخ داده شود.

◀ کتاب برگزیده

شبهه پژوهی قرآنی

جواد ایروانی

از این رو، ابتدا براساس تسلسل تاریخی، شبهات مرتبط با هر یک از پیامبران از حضرت آدم (ع) تا رسول گرامی اسلام (ص) مطرح شده است، و از آنجا که نبوت «ذوالقرنین» محرز نیست و نیز زمان دقیق زندگی او (به تبع شخصیت مبهم او در تاریخ) به طور قطعی مشخص نشده است، مطالب مربوط به او و نیز «یأجوج و مأجوج»، در پایان مباحث مربوط به پیامبران ارائه گردید. پس از آن، به سؤالات چالش برانگیز و ابهامات در خصوص آیات ناظر به «همسران پیامبر (ص)» پرداخته شده است.

در پایان نیز، علل تصریح به برخی از اسامی خاص در قرآن (ابولهب و زید بن حارثه) و در مقابل، عدم تصریح به اسامی ائمه (ع) و شبهات مرتبط با آن مطرح شده است. بخشی از شبهات مطرح در عرصه یادشده، شبهاتی قدیمی با پاسخ‌هایی نو و جدید هستند و بخشی نیز شبهاتی جدید که امروزه در فضای مجازی و در قالب کتاب‌های الکترونیکی تحت عناوینی چون نقد قرآن و اسلام مجال ظهور یافته یا در پوشش رسانه‌های صوتی و تصویری پخش شده‌اند و نیز پاسخ به پرسش‌هایی که با توجه به تعبیرهای قرآنی، مورد انتظار است.

غبار زدایی از ماهیت و حقیقت حماسه عاشورا و پاسخگویی به تردید افکنی ها، نیازمند بعثتی برای روشنگری و نهضتی برای تحقیق و تبیین است تا هم زوایای مختلف قیام حسینی تحلیل شود و هم ابهامات و شبهات، درباره این قیام رفع گردد. سکوت در مواجهه با امواج شبهه افکنی، ضمن آنکه موجب جسارت و شرارت شبهه سازان می شود، حقیقت حماسه حسینی را نیز به مرور زمان، دچار تردید و تحریف خواهد نمود. بدین جهت دفاع عقلانی و مستدل از حقایق عاشورا گشودن ابعاد و ابهام آن نه فقط یک ضرورت و رسالت علمی و دینی، بلکه مسئولیت اخلاقی و انسانی است.

◀ کتاب شایسته تقدیر

عاشورا و آشوب ها

جمعی از محققان

شبکه جهانی ولایت که از برکات وجود مرجعیت اعلای شیعه حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی و بر خواسته از حوزه علمیه قم و مورد توجه و اعتماد مؤمنان در اقصی نقاط جهان است، بنا بر رسالت ذاتی یعنی نشر و تشریح حقایق و معارف دینی، در تلاشی ارزشمند کوشیده است تا سلسله برنامه های پژوهش محور را حول شبهات واقعه عاشورا و امام حسین علیه السلام تهیه و پخش نماید. حاصل یک سلسله از این برنامه ها کتاب عاشورا و آشوب ها است که همت بر آن داشته است تا با بیان علمی، بخشی از غبار مکدر مظلومیت را از چهره درخشان امام حسین علیه السلام و حماسه قیام ایشان زدوده و تابش تابناک حقیقت را در منظر همگان، بیان نماید.

کتاب حاضر با هدف پاسخگویی به شبهات و دفاع منطقی و مستدل از حقیقت و حقانیت قیام سیدالشهدا علیه السلام در هشت فصل تحقیق، تنظیم و تدوین شده است. تجمیع و پاسخگویی به مهم ترین شبهات جاری و رایج در فضای رسانه ای و تبلیغاتی معاندان رویکرد حاکم بر تألیف و تدوین این کتاب است تا ناظر به شبهاتی حاصل از رصد مستمر رسانه های معاندان باشد و پاسخ علمی و مستدل برای آن ها تهیه و در فصول مختلف دسته بندی شود و برای بهره مندی مخاطبان و خوانندگان به صورت مکتوب و منظم ارائه شود.

در بسیاری از آثار و محافل علمی و شبه علمی هر جا صحبت از ایران و ایرانی می‌شود نسبت‌هایی مثل استبدادزدگی و اقتدارگرایی ایرانی تکرار و تکرار می‌شود و اساساً گفته می‌شود استبداد، انتخاب انسان و جامعه ایرانی است به همین خاطر شاهد حاکمیت قرن‌ها حکومت‌های استبدادی و خودکامه در ایران و استبدادمداری ایرانیان هستیم. آیا واقعاً خاک ایران استبدادخیز است؟ و ایرانی در همیشه تاریخ، استبدادی بوده است؟ اگر ما شاهد حاکمیت قرن‌ها حکومت استبدادی در ایران بوده‌ایم آیا این استبداد موجب شکل‌گیری خودمداری و تکروری و اقتدارگرایی در جامعه ایران و در خلیقات ما شده است؟ آیا واقعاً آنگونه گفته می‌شود تاریخ و سونوشت جامعه ایران با استبداد گره خورده است و ما استبدادزده هستیم؟ آیا «استبداد ایرانی» یک «افسانه» است؟

◀ کتاب شایسته تقدیر

افسانه استبدادپذیری ایرانیان

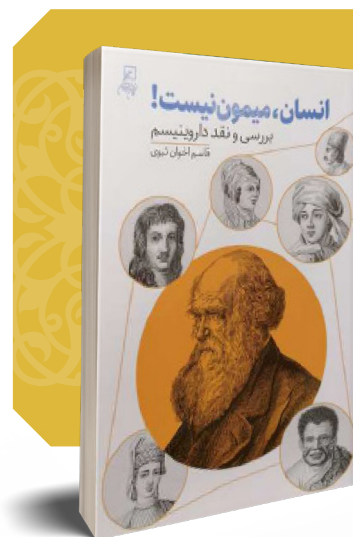
جواد نظری مقدم

این اثر، متون و رویکردهایی که در چارچوب کلان نظریه استبداد شرقی به تحلیل تاریخ و جامعه ایرانی پرداختند و بر حاکمیت استبداد مطلقه و استبدادمداری جامعه ایرانی در طول تاریخ تأکید دارند و ایران و ایرانی را همواره استبدادی و استبدادزده تلقی می‌کنند را به نقد می‌کشد. ما می‌خواهیم این گفتمان مسلط در جامعه ایرانی و محافل دانشگاهی را به چالش بکشیم.

آیا استبداد همزاد جامعه ایرانی / شرقی است و نهاد سیاست در ایران در طول تاریخ آن‌گونه که گفته می‌شود خودکامه بوده و قرن‌ها حاکمیت چنین استبدادی موجب نهادینه شدن روحیه استبدادی و اقتدارگرایانه در جامعه ایرانی است؟ ما امیدواریم ضمن پاسخ به این سؤالات مبنایی، با نقداً این رویکردها و گفتمان مسلط، افق‌های دیگری در جامعه علمی و نخبگانی و پژوهشگران حوزه جامعه‌شناسی و سیاست در باب ایران و جامعه ایرانی گشوده شود.

این کتاب نظریه داروینیسم را از جنبه‌های علمی، فلسفی و دینی بررسی می‌کند. داروین در کتاب "منشأ انواع" نظریه تکامل را با مفاهیمی مانند ۱. منشأ مشترک ۲. انتخاب طبیعی ۳. بقای اصلح ۴. تغییرات ژنتیکی تصادفی مطرح کرده است. این نظریه بر تصادف و عدم وجود هدف در طبیعت تأکید دارد، که با دیدگاه‌های دینی درباره خلقت هدفمند در تضاد است. عدم قطعیت در شواهد فسیلی، که موجب شده برخی دانشمندان نظریه تکامل را ناقص بدانند.

از منظر فلسفه علم، نقدهایی چون: ۱. علمی نبودن نظریه تکامل ۲. ناسازگاری با اصل غایت‌مندی ۳. مشکل آگاهی و شعور بشری وارد شده است. نظریه تکامل همچنان یکی از نظریات بحث‌برانگیز علمی است که نقدهای بسیاری به آن وارد شده است. بسیاری از متفکران دینی و فلسفی با آن مخالف‌اند. در نهایت، پذیرش یا رد این نظریه وابسته به دیدگاه‌های علمی، فلسفی و الهیاتی افراد است. که این کتاب در صدد بیان این آراء و دیدگاه‌ها می‌باشد.

◀ کتاب شایسته تحسین

انسان، میمون نیست

قاسم اخوان نبوی

پایان نامه

پایان نامه شایسته تقدیر

نقد و بررسی نظریه «روح اخلاقی زمانه

داوکینز از منظر قرآن کریم»

حسن عالمی بکتابش

ریچارد داوکینز، زیست‌شناس تکامل‌گرا، اخلاق را بر پایه (انتخاب طبیعی) و (بقای ژن‌ها) تبیین می‌کند. به باور او، اخلاق نسبی و وابسته به «روح زمانه» است و عمل اخلاقی عملی است که بقا را در بلندمدت افزایش دهد. داوکینز تمایز اخلاقی انسان از حیوانات را نفی می‌کند و اخلاق را نتیجه تکامل زیستی می‌داند.

در مقابل، قرآن اخلاق را بر پایه (توحید) و (فطرت الهی) بنا می‌کند و انسان را به عنوان (خلیفه الله) متمایز از حیوانات معرفی می‌کند. اخلاق در قرآن دارای دورکن (حسن فعلی) و (حسن فاعلی) است و امتدادی ابدی دارد.

این پژوهش با روش تحلیلی-توصیفی نشان می‌دهد که دیدگاه داوکینز و قرآن در مبانی اخلاقی (تناقض‌های جدی) دارند، از جمله نفی اراده و کرامت انسانی در دیدگاه داوکینز و تأکید قرآن بر فطرت، شریعت و اخلاق اکتسابی. این تفاوت‌ها ناشی از باورهای داوکینز مانند طبیعت‌گرایی، تقلیل‌گرایی و نسبی‌گرایی است.

هدف این پژوهش، تبیین مکتب اخلاقی قرآن و ارائه الگویی کاربردی برای اصلاح نظریه‌های اخلاقی معاصر است تا آموزه‌های قرآنی به عنوان پایه‌ای برای تدوین منشور اخلاقی در عرصه‌های مختلف مورد استفاده قرار گیرد.

◀ پایان نامه شایسته تحسین

نقد مبانی سیاسی اجتماعی تولید،
انباشت و کاربرد سلاح‌های کشتار جمعی
بر مبنای آموزه‌های اسلامی

محمد جواد هاشمی

در این پژوهش به اثبات فرضیه‌ی تحقیق و انتقاد به مبانی تولید، انباشت و کاربرد سلاح‌های کشتار جمعی بر مبنای آموزه‌های اسلامی به عنوان یک پدیده‌ی سیاسی اجتماعی به روش تحلیلی انتقادی و بر پایی استناد به متون و منابع دینی پرداخته شده است. و به این نتایج دست یافته که تلقی‌های سلاح‌های کشتار جمعی که برگرفته از تعاریف آن هستند شامل برخی صالح‌هایی که تولید شده یا در آینده تولید میشود و جزء سلاح‌های هسته‌ای، شیمیایی و میکروبی نیستند (علیرغم کشتار جمعی بودن آنها و برخی سلاح‌های جدید و احتمالی در آینده) نمیشود؛ از اینرو تعاریف سلاح‌های کشتار جمعی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و تعریف جدیدی که دارای نواقص تعریف‌های سابق نباشد ارائه گردید. با توجه با تعریف ارائه شده از سلاح‌های کشتار جمعی (که تعریف جدیدی است)

مولفه‌های کشتار جمعی بودن استخراج گردید و بر پایی آموزه‌های دینی انتقادات مبانی سیاسی اجتماعی تولید، انباشت و کاربرد سلاح‌های کشتار جمعی بیان شد. بر اساس مولفه‌های شناسایی شده (که حیثیتی جدید در حوزه‌ی بررسی سلاح‌های کشتار جمعی میباشد) و بررسی منابع دین اسلام، به این نتیجه دست یافت که آموزه‌های اسلام در هر سه بعد اخلاق، اعتقادات، و احکام، پژوهش به قصد تولید، تولید، انباشت، کاربرد سلاح‌های کشتار جمعی و حتی خرید و فروش و تجارت سلاح‌های کشتار جمعی را جایز نمی‌داند. یافته‌ی دیگر تحقیق این است که صرف وضع قوانین هر چند بین المللی نمیتواند اطمینان بخش از عدم بکارگیری جنگ افزارهای ممنوعه (در حقوق) در منازعات مسلحانه باشد. لذا جوامع بشری عاوه بر نیازمندی به وضع قوانین، نیازمند اهتمام به عوامل درونی - باطنی از قبیل: عقل، دین، فطرت (وجدان) و اخلاق میباشد. آموزه‌های دینی از جمله بهترین نوع بازدارندگی‌های درونی میباشد.

◀ پایان نامه شایسته تحسین

**تحلیل و بررسی شبهه نسبت الوهیت
امام در منابع روایی با تأکید بر شبهات
امیرمعزی**

مرتضی ضمیری

موضوع رساله تحلیل و بررسی شبهه نسبت الوهیت امام در منابع روایی، با تأکید بر شبهات دکتر محمدعلی امیرمعزی است. بر مبنای روش تحقیق توصیفی- تحلیلی و با استفاده از ابزار کتابخانه‌ای و اسنادی نتایج ذیل به دست آمد:

امیرمعزی الهیات یا سنت تشیع را به دو بخش: الاهیات قرون نخست (چهار قرن اول) و الاهیات دوران حاکمیت آل‌بویه و مکتب بغداد به بعد تقسیم میکند. از نگاه او تشیع اصیل و برخاسته از مکتب امامان، تشیع قرون ابتدایی است که شامل اندیشه‌هایی فراعقلانی و عرفانی حول محور امام است. به گفته او در این دوره، فرقه‌گذاری میان تشیع افراطی (غالیان) و غیر آن، ناسنجیده به نظر میرسد. امیرمعزی از روش پژوهشی پدیدارشناسی با ابزار فیلولوژیک استفاده کرده و

معتقد است: بر مبنای متون اولیه تشیع، به جهت آنکه امام بخشی از خدای دو بُعدی و دو سطحی (ذات/باطن-فعل یا اندام خدا/ظاهر) بوده و نیز بر مبنای روایات خلق نوری، با وجود الهی مشارکت دارد، دارای صفات الهی میشود. امام مخلوق نوری خدا بوده ولی آفرینش همه چیز و نیز تدبیر عالم؛ مستقلاً به دست امام است. با توجه به ناممکن بودن شناخت خدا در بُعد ذات، پس شناخت خدا یعنی شناخت او در بُعد ظاهر یا اندام او و یعنی امام. امام چون خدای ظاهر است و خدا در بُعد پنهانش (ذات) قابل دسترسی و ارتباط نیست، پس هر دعایی خطاب به امام است و او در عبادت و عبودیت مؤمن حضور دارد.

با توجه به تکیه امیرمعزی بر متون اولیه تشیع و استفاده او از روش پدیدارشناسانه و فیلولوژیک، در هر گفتار به نقد اسنادی و دلالتی مستندات او پرداخته و به جهت تکمیل نقد، از ادله عقلی و اندیشه اندیشمندان شیعه نیز استفاده شده است.

مقاله

کوانتومی ویژگی ای است که در ذرات کوانتومی مشاهده شده و تعمیم این ویژگی به نیستی، از نظر روش شناختی یک تعمیم نارواست. ثالثاً این بیان، وجود قوانین گرانش کوانتومی را پیشفرض می گیرد. گذشته از اینکه تئوری گرانش کوانتومی در حال حاضر در دسترس نیست، سؤال این است که خود این قوانین به چه معنایی وجود دارند؟ آنها یا باید از یک موجودی انتزاع شوند که رفتار آن یک الگوی مشخصی دارد یا باید در ذهن خالق باشند که می خواهد جهان را با چنین الگویی خلق و مدیریت کند. در هر دو حالت پیدایش از هیچ به معنای واقعی رخ نداده و از یک موجودی پیشفرض گرفته شده است. به خاطر این مشکلات در نهایت لورنس کراوس می گوید خود قوانین کوانتومی هم برآمده از تصادف محض هستند. اما مشکل این است که در بستر تصادف محض، نباید انتظار شکل گیری جهانی قانون مندر را داشته باشیم، چرا که تصادفهای مداخله گر هرگونه قانونی را برهم خواهند زد.

◀ مقاله شایسته تقدیر

بررسی و نقد فرضیه پیدایش از «هیچ»

حامد ساجدی

پیدایش از «هیچ» فرضیه ای است که برخی فیزیکدانان در پاسخ به چرایی پیدایش اصل کیهان مطرح کرده اند. بر اساس این فرضیه ما از یک خدای آفریننده بی نیاز هستیم، اما این سخن از جنبه های مختلفی دارای اشکال است. اول اینکه خلأ کوانتومی که در این فرضیه «هیچ» در نظر گرفته شده، هم از نظر فیزیکی و هم از نظر فلسفی با نیستی تفاوت های بسیار دارد، چرا که مملو از انرژی، دارای خمیدگی فضا-زمانی و انواع میدانهای کوانتومی است.

ویلنکین سعی می کند پیدایش همین «هیچ» از هیچ را بر اساس تونل زنی کوانتومی توضیح دهد! اما این گام نیز اشکالات جدی دارد. اولاً تبدیل شدن نیستی به هستی عقلاً محال است. ثانیاً تونل زنی

◀ مقاله شایسته تحسین

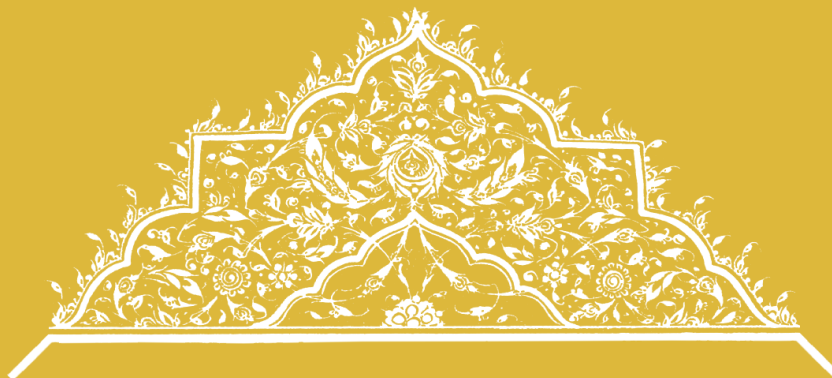
بررسی انتقادی کیهان‌شناسی هاوکینگ
براساس زمان موهومی

خدیجه شاکرین

نظریه‌های مطرح پیرامون آغاز و فرجام جهان در کیهان‌شناسی نوین، از مهمترین نقاط تلاقی علم و دین است. برخی از مدل‌ها و نظریه‌های رایج در کیهان‌شناسی کوانتومی به مثابه تبیینی طبیعت‌گرایانه و خداگرایانه از جهان، به ابزاری برای مخالفت با عقاید دینی در باب آفرینش تبدیل شده است. از این گونه است مدلی که استیون هاوکینگ با همکاری کسانی چون جیمز هارتل ارائه کرده‌اند. در این مدل هاوکینگ با نظریاتی که جهان را باز، ازلی و دارای امتداد بی‌نهایت در گذشته قلمداد کرده‌اند مخالفت ورزیده و به محدودیت و تناهی جهان اذعان می‌کند. او در عین حال بر آن است که جهان حادث و آغازمند نیز نبوده، غیر ازلی غیر حادث است و در نتیجه همچنان بوده و هست و خواهد بود. بدین روی جهان نه آغازی دارد تا آغازگری چون خدا لازم آید و نه پایانی دارد

و نه معاد و قیامتی. کیهان‌شناسی هاوکینگ نمونه‌ای از کیهان‌شناسی کوانتومی است که با کاربست زمان موهومی می‌کوشد از تکینگی آغازین و زمان صفر مطرح در مدل استاندارد مهبانگ اجتناب کرده، نفی ضرورت وجود خدا، بلکه نبودن جایی برای او را نتیجه می‌گیرد. این دیدگاه هاوکینگ مبتلا به اشکالات گوناگونی است از جمله: ۱. فقدان پشتوانه منطقی و ناتوانی از توجیه خردپذیر نظریه زمان موهومی، ۲. تکیه نا موجه بر فلسفه پوزیتیویستی، درعین حرکت بر خلاف مبنای واقع‌گرایانه آن ۳. کاهلی اندیشه‌ورزی و طفره رفتن از هستی‌شناسی زمان موهومی و حقیقی ۴. فرو غلطیدن در دام کارکردگرایی ناواقع‌گرا و بی‌اعتبار سازی نظریه خود به لحاظ نظری ۵. تناقض آمیزی، عدم انسجام مفهومی و فهم‌ناپذیری به لحاظ منطقی و فیزیکی ۶. ناتوانی در توضیح تحول کیهان از نخستین مرحله دوره حاکمیت کوانتومی ۷. خلط ترتیب و ترتب در حوادث زمانی و فقدان بنمایه فلسفی در اصالت دادن به زمان موهومی ۸. عدم تفکیک سطوح تبیین، ۹. نتیجه‌گیری‌های غیر منطقی و ناستواری دلالت زمان موهومی بر خودبستگی جهان.

منتخبان بخش ادبی-هنری

شعر

برگزیده

«میهمان»

قاسم بای

مانند میهمانیم
پس بی گمان بنانیست
دائم در آن بمانیم

ما می رویم از اینجا
آن سوی آسمانها
ما می رویم، آری
آن جاست خانه ی ما

حق آفریده ما را
از ذره ذره ی خاک
در جسم ما نشانده
یک روح روشن و پاک

او دوست دارد آدم
بالا رود پیاپی
مانند نردبان است
عمری که می شود طی

دنیای ما سراسر
دنیای امتحان است
ما هر چه را بکاریم
محصولمان همان است
ما در زمین خاکی

شایسته تقدیر

«آرزو»

فاطمه حلیمیان

رویای من فوتبال بازی
با دوستانم در چمن هست
استادیومی غرق شادی
جام جهانی یمن هست

اینها فقط یک آرزو نیست
تصویری است از ما و فردا
فردا که می سازیم آن را
ما بچه های کل دنیا

آموخت در این راه ما را
هر آنچه که داریم لازم
جرات، شجاعت، صبر و ایمان
آموخت ما را حاج قاسم

من آرزو دارم بپوشیم
تن پوشی از گلهای رنگین
با هم بخوانیم و بخندیم
با دوستانم در فلسطین

از دوستانم یاد گیرم
درس وفاداری، صبوری
هنگام بازی توی کوچه
با بچه های خوب سوری

در دستهامان قرصی از ماه
خوش طعم: قرص کامل نان
یک روز بی فقر و غم و جنگ
با کودکان کار افغان

شایسته تقدیر

«بی سواد بودی»

سید مجید موسوی

بی سواد بودی

آنقدر که نمی دانستی رئیس جمهور

به روستاها نمی رود

قبایش را با سیلی سیل ها گل آلود نمی کند

دست به کلنگ نمی شود،

رئیس جمهور

قبای فاستونی اصل می پوشد

ادکلن شب های پاریس می زند

و هرزگاهی برای دیدن دستاوردهای دولتش

به بالای شهر سری!

بی سوادی تو

شبیه پیامبری بود

که به جزیره یاد می داد، غرق نشدن را

وقتی در اعماق شعب

حرفی از تحریم نمی زد!

به تنفس فکر می کردی

به تنفس فکر می کردی

به تنفس فکر می کردی

چیزی که هیچ کسی جلویش را نمی تواند بگیرد

ادامه پیدا کند

فتح می کند مکه را

بیت المقدس را

زمین را...،

از طرز رفتنت پیداست
بیشتر به نقاره خانه فکر می کردی
به صحن ها
رواق ها
که حالا بی تو غبار گرفته اند

برخیز خادم جمهور
برخیز که می خواهم سوادم را
از دبستان تو آغاز کنم
با همان سادگی ات
با همان حرف های نیمه تمام
برخیز...

ابراهیم بودی
مدام می شکستی بت ها را
از بت های خرد شده سد می ساختی
گاهی روی رودها
گاهی جلوی بیت المال

و عاقبت
یکی از همین سدها به صدر سانید تو را
پرواز کردی
از آتشی که اینبار ارسباران شده بود
و کسی نفهمید
در لحظه های آخر صعود
چه کسی را صدا می زدی

چشمم دوید غربت مه را، در فکر مستجاب شدن بود
تغییر شکل داد به باران، از شرم، چاره آب شدن بود

در گرگ و میش باد برافروخت، چشمان خیس را به افق دوخت
شمعی که پای "عهد" خودش سوخت، سرگرم آفتاب شدن بود

دیگر تو را شناخته بودم، بر هرچه جز تو تاخته بودم
از خود بتی که ساخته بودم، آماده خراب شدن بود

«الغوٲ» جز تو دادرسی نیست، «ادرکنی» آه ... هیچ کسی نیست
گفتم: مرا بخوان! نفسی نیست، دل، تنگی انتخاب شدن بود

«الساعة ... العجل» به هدایت! کافی ست هرچه در پی طاقت
هر ثانیه بدون تو ساعت، در برزخ عذاب شدن بود

کردی نظر به حال حبیبان، دستم دوید سوی گریبان!
رویای من میان غریبان، با مرگ بی حساب شدن بود

دست از دعا ولی نکشیدم، هرکس برید، من نبریدم
در انتهای چله رسیدم، تقدیر من شراب شدن بود

چشمم دوید غربت مه را، دیدم رسیده ام لب دریا
مثل همیشه ترس من اما، بازیچه سراب شدن بود

بیدار یا که خواب دویدم، بر موج التهاب دویدم
سوی توروی آب دویدم، این شرح مستجاب شدن بود

تجسمی

شایسته تقدیر
عکس
موسی الرضا حیدری

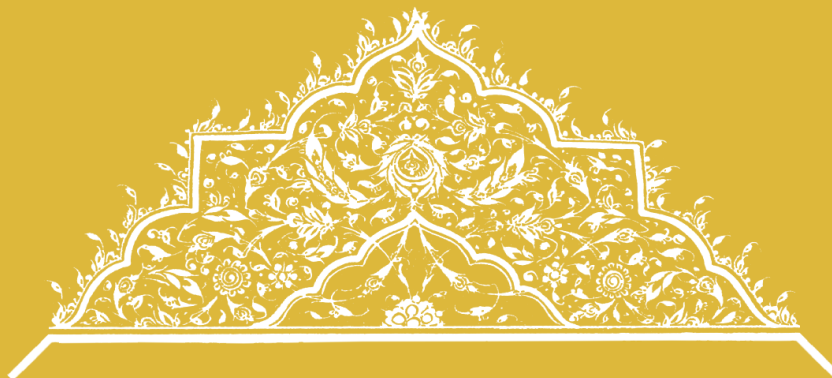
طلاب جهادگر

بدرقه خادم الرضا و شهید جمهور آیت الله رئیسی

www.fal.ir تدبیر و تحقیق: استاد علی رجایی

منتخبان بخش چند رسانه‌ای

شایسته تقدیر

موشن

مصطفی سالاروند

امروز رژیم صهیونیستی

شایسته تحسین

کلیپ کامنت

محمد رضا کاشی زاده

چند رسانه امر به معروف

در نظر شهید مطهری

راهبرد اصلی در قضیه فلسطین

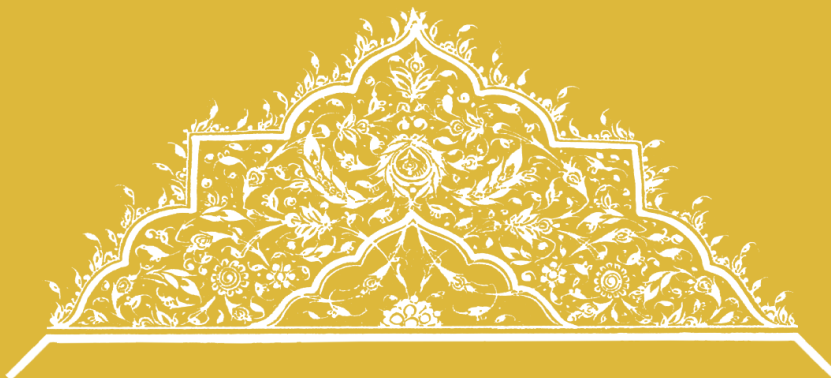
شایسته تحسین

بلاگر

حسین مرادی

حجاب فقط در ایران اجباریه؟

مراکز برتر پژوهشی

مرکز الابحاث الاعتقادية

احياء تراث در رد شبهات

مرکز الابحاث العقائدية با هدف نشر دین و دفاع از تشیع، پایه‌گذاری شده و تلاش می‌کند با تحقیق و انتشار آثار عالمان شیعه، عقاید و آموزه‌های اهل‌بیت^(ع) را در سراسر جهان توسعه بخشد. این مرکز با فعالیت‌های متنوعی مانند کتابخانه تخصصی، هیئت رد شبهات، حمایت از مستبصرین و برگزاری همایش‌های علمی، در عرصه‌های پژوهشی و تبلیغی فعال است. از جمله برنامه‌های این مرکز، تولید محتوای صوتی و تصویری، رصد سایت‌های اینترنتی، ارتباط با مراکز علمی و انتشار کتب اعتقادی است. این مرکز با بهره‌گیری از روش‌های نوین، درصدد تبیین مکتب تشیع و مقابله با شبهات است.

پژوهشگاه فرهنگ

واندیشه اسلامی

پاسخ به شبهات بنیادین در

حوزه علوم انسانی اسلامی

نقادی و بازیبرایی ذخائر فکری و علمی اسلامی در حوزه حکمت و معرفت دینی و الهیات، تنسیق و ساماندهی مناسب معارف فکری و دینی با لحاظ نظرها و نیازهای نو، اهتمام به نوآوری و گره‌گشایی در قلمرو اندیشه دینی و نظامات اجتماعی اسلام، مطالعه تطبیقی و نقد عالمانه مکاتب و مناظر فکری معارض، دفاعی علمی از حکمت و اندیشه و فرهنگ دینی.

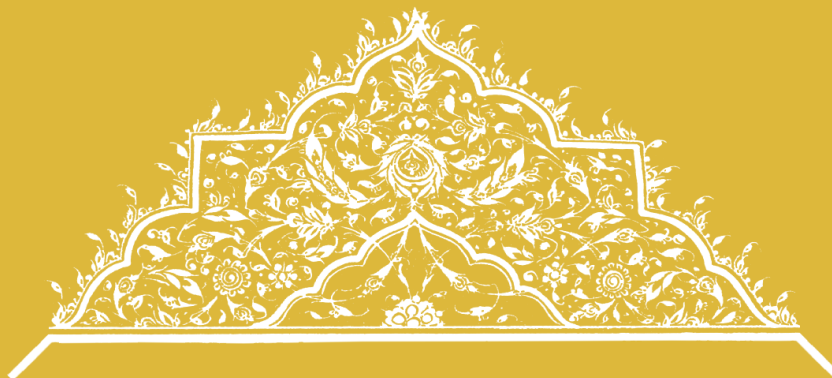
مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج)

فعالیت علمی و رسانه‌ای در مواجهه با شبهات وهابیت

در راستای توسعه و نشر معارف و فرهنگ مکتب اهل بیت (علیهم السلام) و همچنین پاسخگویی به سؤالات و شبهات بخصوص شبهات وهابیت مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج) تحت اشراف مرحوم حضرت آیت الله خزعلی^(۵) و مدیریت آیت الله سید محمد حسینی قزوینی از سال ۱۳۷۰ فعالیت خود را آغاز نموده است.

این مؤسسه با راه اندازی شبکه جهانی ولایت در مدت ۷ سال، فعالیت های رسانه ای ارزشمندی در راستای تثبیت حقانیت شیعه و دفاع از عقاید شیعه همراه با نقد شبهات وهابیت داشته است و روزانه با تولید ۸ ساعت برنامه تلویزیونی منبع و مرجع علمی برای نخبگان و ملجأ شیعیان در برابر هجمه شبهات وهابیت بوده است.

مراکز برتر رسانه‌ای

شبکه مبلغان (شمع) سازمان تبلیغات

ظرفیت سازی و تسهیل گری رصد میدانی و

شبکه مبلغان عملیات تبلیغی پاسخ به سوالات و شبهات مردم

«شمع» سامانه ای است برای پاسخ دهی به مهمترین نیازهای تبلیغی کشور. سامانه ای که علاوه بر تسهیل گیری و کمک به جریان دعوت از سخنرانان مجالس مذهبی کشور، تحلیل و رصد عرصه های تبلیغی و پاسخ به سوالات و شبهات مردم را نیز عهده دار است. سامانه شمع تنها سامانه رسمی و دولتی است که در سازمان تبلیغات اسلامی، ساماندهی امور تبلیغی کشور را دنبال می کند.

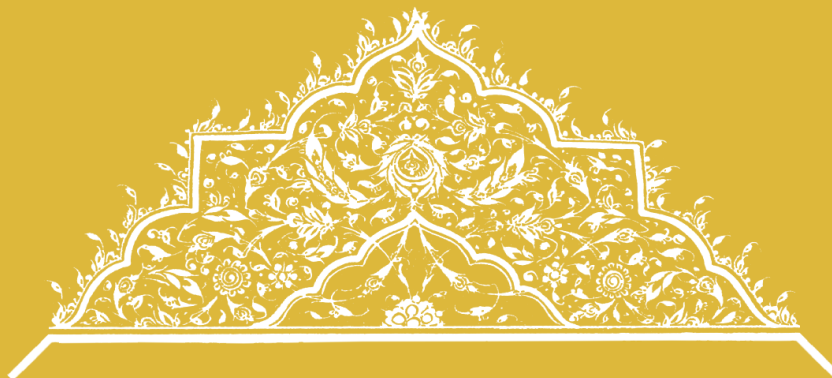
شبکه قرآن و معارف سیما تولید و پخش برنامه های پاسخ محور

شبکه قرآن و معارف سیما

گردآوری، دریافت، تولید و پخش برنامه های پاسخ محور و برنامه های دینی در چارچوب خط منشی ها و ضوابط کلی سازمان صدا و سیما و سیاست های جمهوری اسلامی از جمله فعالیت های این شبکه عنوان شده است
برنامه های تولیدی چون:

منم بچه مسلمان، آرمان؛ بینا؛ یاد خدا و

گزارش تصویری

سومین جشنواره پیغام برت

تقدیر از فعالان و مراکز پاسخ‌گو به شبهات دینی
و حکمرانی اسلامی همراه با اعطای جوایز
به آثار برتر و حمایت از برگزیدگان

قالب‌های جشنواره

علمی | ادبی | چندرسانه‌ای
تجسمی | بین‌المللی
بخش ویژه: رویکرد تهاجمی
در مواجهه با شبهات

مهیلت ارسال آثار

۳۰ فروردین ماه ۱۴۰۳

پوستر فراخوان جشنواره

با پیام مرجع عالیقدر
آیت الله العظمی
نوری همدانی

سخنرانی دبیر
شورای عالی
حوزه‌های علمیه
آیت الله
شیرزنده‌دار

پاسخ برتر

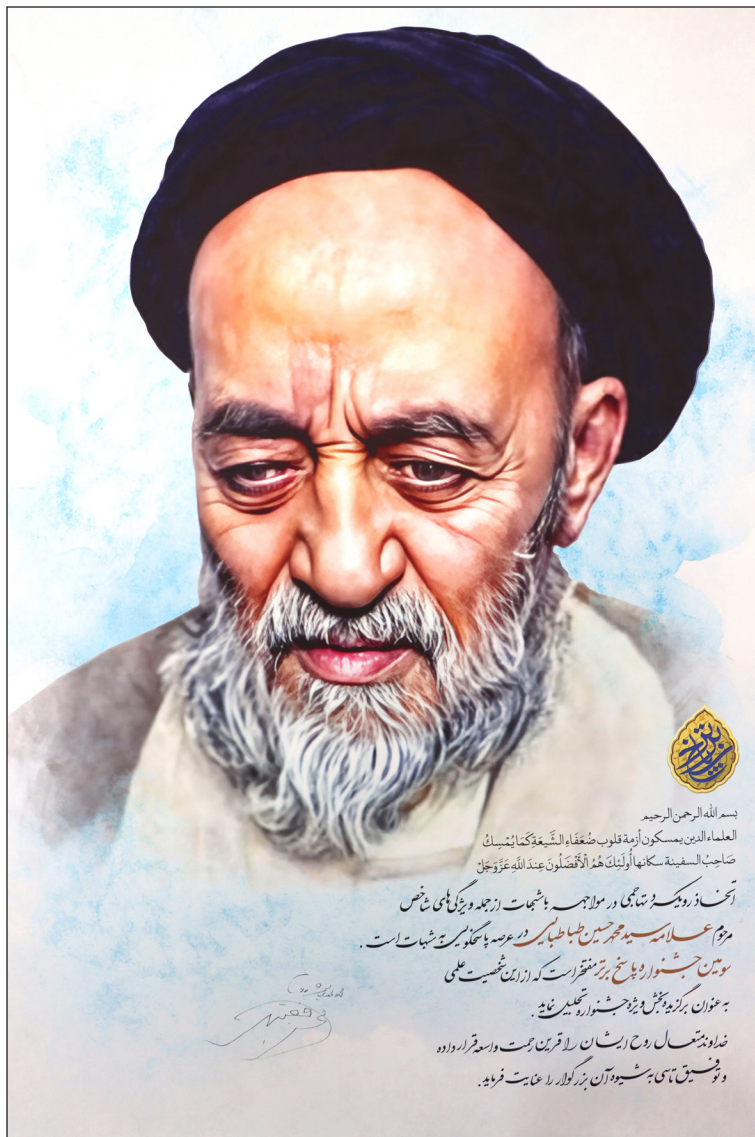
اختتامیه سوهین جشنواره

تجلیل از برگزیدگان عرصه پاسخ‌گویی به شبهات

پنجشنبه ۲۰ دی‌ماه ۱۴۰۳ قم، ابتدای بلوار امین، مدرسه
علمیه معصومیه (عج)، سالن همایش ساعت ۱۰ الی ۱۲

پوستراختتامیه

Shahbodaghi

Shahbodaghi

us Faramarzi

جشنواره پاسخ برتر فرصتی برای معرفی، تقدیر و حمایت از شخصیت‌ها، آثار و مراکز فعال در عرصه پاسخ‌گویی به شبهات در زمینه‌های پژوهشی، هنری و چندرسانه‌ای

اطلاع‌نگاشت جشنواره پاسخ برتر

منتخبان جشنواره

جشنواره اول				
پژوهشی	کتاب	۵	پایان‌نامه	۲
مقاله	۳	۴	چندرسانه‌ای	۱
جشنواره دوم				
پژوهشی	کتاب	۴	پایان‌نامه	۲
مقاله	۴	۵	چندرسانه‌ای	۱
جشنواره سوم				
پژوهشی	کتاب	۲	پایان‌نامه	۲
مقاله	۲	۶	چندرسانه‌ای	۱

مراکز برتر پاسخ‌گویی

جشنواره اول	
۱. واحد پاسخ‌گویی به شبهات آستان قدس رضوی	۲. اسلام‌پژوهان
۳. مرکز ملی پاسخ‌گویی به سؤالات دینی	۴. واحد پاسخ‌گویی نهاد رهبری در دانشگاه‌ها
جشنواره دوم	
۱. مؤسسه جوانان آستان قدس رضوی	۲. شبکه رادیو معارف
۳. شبکه ۳	۴. شبکه جهانی ولایت
۵. سامانه پاسخ‌گویی به سؤالات دینی (پارسیا)	۶. مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)
۷. پژوهشکده حج و زیارت	۸. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۹. مرکز آراء و افکار اسلامی	۱۰. شبکه قرآن و معارف سمن
۱۱. مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج)	۱۲. شبکه سیلغان (صنح)
جشنواره سوم	

بخش‌های ویژه

جشنواره اول	جشنواره دوم	جشنواره سوم
پاسخ‌گویی به شبهات	پاسخ‌گویی به شبهات	پاسخ‌گویی به شبهات
فناوری مجازی	نمسل سو	در مواجهه با شبهات

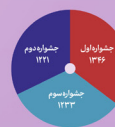
شخصیت‌های شاخص در پاسخ‌گویی به شبهات

جشنواره اول	جشنواره دوم	جشنواره سوم
 آیت‌الله العظمی خاتمی رئیس‌جمهور وقت معاونت عالی‌رتبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عضو هیئت‌مدیره سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	 آیت‌الله العظمی خاتمی رئیس‌جمهور وقت معاونت عالی‌رتبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عضو هیئت‌مدیره سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	 آیت‌الله العظمی خاتمی رئیس‌جمهور وقت معاونت عالی‌رتبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عضو هیئت‌مدیره سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چهره‌های فعال در عرصه پاسخ‌گویی به شبهات

جشنواره اول	جشنواره دوم	جشنواره سوم
 آیت‌الله العظمی خاتمی رئیس‌جمهور وقت معاونت عالی‌رتبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عضو هیئت‌مدیره سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	 آیت‌الله العظمی خاتمی رئیس‌جمهور وقت معاونت عالی‌رتبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عضو هیئت‌مدیره سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	 آیت‌الله العظمی خاتمی رئیس‌جمهور وقت معاونت عالی‌رتبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عضو هیئت‌مدیره سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

آمار آراء رای به هر سه جشنواره

آمار آراء رای به تفکیک قالب

مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات حوزه‌های علمیه

دریافت گزارش اولین
جشنواره پاسخ برتر

دریافت گزارش دومین
جشنواره پاسخ برتر

